

Fredag den 15. marts 2024 (D)

1

68. møde

Fredag den 15. marts 2024 kl. 9.00

Dagsorden

**1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 27:
Forespørgsel til beskæftigelsesministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og social- og boligministeren om bedre hjælp og støtte til sorgramte.**

Af Marlene Harpsøe (DD) og Charlotte Munch (DD).
(Anmeldelse 13.03.2024).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 124:

Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Anvendelse af digitale redskaber i dagtilbud og private pasningsordninger).
Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 29.02.2024).

3) Forespørgsel nr. F 23:

Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren om afholdelse af skolevalg under demokratisk betryggende forhold.

Af Mikkel Bjørn (DF) og Alex Ahrendtsen (DF).
(Anmeldelse 20.02.2024. Fremme 22.02.2024).

Det første punkt på dagsordenen er:

**1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 27:
Forespørgsel til beskæftigelsesministeren, indenrigs- og sundhedsministeren og social- og boligministeren om bedre hjælp og støtte til sorgramte.**

Af Marlene Harpsøe (DD) og Charlotte Munch (DD).
(Anmeldelse 13.03.2024).

Kl. 09:00

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

**2) 1. behandling af lovforslag nr. L 124:
Forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven. (Anvendelse af digitale redskaber i dagtilbud og private pasningsordninger).**

Af børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye).
(Fremsættelse 29.02.2024).

Kl. 09:01

Forhandling

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Forhandlingen er åbnet, og den første ordfører er Socialdemokratiets ordfører, fru Birgitte Vind. Værsgo.

Kl. 09:01

(Ordfører)

Birgitte Vind (S):

Tak for det. Danmark er et af de mest digitaliserede lande i verden. Vi er hurtige til at tage ny teknologi til os, og da jeg for 5 år siden forlod folkeskolen, som havde været min arbejdsplads i mange år, var computere, smartphones og tablets for længst blevet en del af børns dagligdag.

På få sekunder kan man søge spændende læringsspil og aktiviteter frem og sætte børnene i gang med at løse opgaver i forbindelse med film, ikke kun i de største klasser, men også helt ned i børnehaveklassen og i skolefritidsordningen – også i spisepausen. Det gælder faktisk også i dagtilbud, hvor tablets har været en mulighed i mange år som pædagogisk værktøj. En skærm er fyldt med farver, barnet får noget til at ske, når det trykker på skærmen, eller bliver opslugt af en film, og barnet vil gerne have endnu mere; skærmen pirrer barnets nysgerrighed. Jeg tror, de fleste med børn enten derhjemme eller i omgangskredsen kender kampen med at få et barn til at afslutte et spil eller en anden aktivitet på skærmen. Det er ikke nemt, fordi skærmen drager.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende meddelelse:

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen) har meddelt mig, at han ønsker i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 4, at give Folketinget en skriftlig

Redegørelse om udvalgte internationale organisationer (OSCE, Europarådet og Østersørådet).
(Redegørelse nr. R 12).

Redegørelsen vil komme til forhandling fredag den 12. april 2024.
Redegørelsen vil fremgå af www.folketingstidende.dk.

Som dagtilbudsloven er i dag, sender loven et signal om, at digitale redskaber kan være en relevant del af det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddene. Og så kunne historien sådan set ende godt der, men det gør den jo ikke. For i dag møder barnet jo ikke kun skærmen i daginstitutionen og skolen; skærmen er der også i fritiden og derhjemme. Og når et lille barn tilbringer tid foran en skærm, fjerner vi dets mulighed for at have øjenkontakt, opfange andre menneskers signaler, lege fysisk og sanse. Hver gang et barn sidder passivt foran en skærm, fratager vi barnet muligheden for at sanse verden, øve kompetencer, også de sociale, og ikke mindst bevæge sig fysisk – alt det, der tilsammen betyder, at barnet bliver robust, kan klare udfordringer og indgå i sociale relationer.

Derfor er det også glædeligt, at vi her i Folketinget den 31. oktober kunne indgå en principaftale om brug af skærme i dagtilbud. Aftalepartierne er enige om, at signalet i lovgivningen skal ændres, så lovgivningen fremadrettet sender et signal om, at børn ikke skal anvende eller eksponeres for digitale redskaber eller pacificeres foran en skærm. For vi er enige om, at dagtilbud og private pasningsordninger ikke skal bidrage yderligere til den tid, som børn bruger foran en skærm. Barndommen er kimen til resten af livet, og livserfaringer i barndommen præger dig resten af livet, og ikke mindst de allerførste år er afgørende.

Lovforslaget her lægger ikke op til et fuldstændigt forbud mod brug af skærme i dagtilbud og private pasningsordninger, men det er Socialdemokratiets holdning, at vi ud fra et forsigtighedsprincip bør have en mere restriktiv tilgang til brug af skærme for de mindste børn i dagtilbud – at skærme kun bruges i helt særlige tilfælde, og for de 0-2-årige kun, hvis det drejer sig om børn med handicap eller kognitive udfordringer og altid sammen med en voksen, og at skærme for 3-6-årige kun må anvendes, hvis det kan begrundes pædagogisk, og altså ikke, hvis det kun er for at se en film eller spille.

I mit arbejdsliv har jeg haft den meget, meget store glæde at arbejde sammen med knaldhamrende dygtige pædagoger – pædagoger, der bruger sig selv, sætter sig selv i spil, interagerer med børnene, spejler børnenes følelser og reaktioner, låner barnet handlemuligheder og ord, går foran, går bagved, går ved siden af barnet afhængigt af det enkelte barns behov. Barnet skal være trygt ved de voksne, og trygheden betyder, at barnet hjælpes til at mestre livet, også i timerne uden for hjemmet. Det arbejde og den tid sammen med et stærkt fagpersonale kan aldrig erstattes af en skærm, hvad end der så er på den skærm.

I Socialdemokratiet bakker vi op om lovforslaget og ser det som en understregning af, at de menneskelige relationer er det vigtigste for børns udvikling. Tak for ordet.

Kl. 09:05

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre til Venstres ordfører, og det er fru Anni Matthiesen.

Kl. 09:05

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordet, formand. Jeg har blandet mig en del i debatten om skærme til børn og unge her det seneste stykke tid, og det har jeg, fordi det har bekymret mig rigtig meget, hvordan skærmene også påvirker børn og unge, og ikke mindst, hvordan man som ung og som barn kan blive afhængig af skærmene. Jeg er bl.a. blevet rigtig berørt af at se dokumentaren, der hedder »Alene hjemme på nettet«. Jeg kan blive bekymret, når jeg møder forældre, som går med deres mobiltelefon, mens de skubber barnevognen, og hvor det lille barn jo faktisk forsøger at få kontakt til far eller mor, men hvor far eller mor bliver ved med at kigge på skærmen uden at se barnet i øjnene.

Derfor er jeg også rigtig glad for, at vi behandler det her lovforslag i dag. Jeg synes nemlig, at det er fornuftigt, at vi nu får skrevet ind i dagtilbudsloven, at det ikke er meningen, når man bliver passet i en daginstitution, at man skal sidde foran en skærm; tværtimod er det meningen, at man skal være til stede sammen med både de voksne i pasningsordningerne og for den sags skyld være i kontakt med de andre børn.

Det er sådan, at forslaget her jo ikke gør, at der bliver forbud mod skærme i dagtilbuddene. Jeg vil sige, at vi har fundet en rigtig fin balance i den aftale, vi nu har indgået bredt i Folketinget, for der kan også være tidspunkter, hvor det giver mening, at man eventuelt tager skærme i brug som en form for værktøj, altså et pædagogisk værktøj, man kan tage med ind i dagtilbuddene. Jeg må sige, at med det her forslag får vi nu sat en streg under, at det er vigtigt, at pædagoger og assistenter er bevidste om, at man skal være sammen med børnene og aktivere dem, mens de er i dagtilbuddene, fordi det er forholdsvis mange timer, små børn befinder sig der.

Alt i alt vil jeg sige, at jeg er glad for det her lovforslag. Samtidig vil jeg måske også lige benytte lejligheden til at komme med en appel til vores kære børnefamilier: Vær nu sammen med børnene på andre måder end udelukkende ved at placere en skærm foran børnene. Tak for ordet.

Kl. 09:08

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Vi går videre til SF's ordfører, og det er fru Astrid Carøe.

Kl. 09:08

(Ordfører)

Astrid Carøe (SF):

Tak for det. For næsten 30 år siden, da jeg blev født, var hverdagen anderledes, end den er i dag. Tv og skærme fyldte mindre, og det var ikke på samme måde som i dag en integreret del af vores hverdag. Men jeg tilhører stadig den generation, hvor der var afsat tid til at se »Sigurds Bjørnetime«, »Bamse og Kylling« og andet godt børne-tv. Dog var det jo kun en halv time om dagen, for det var det, der var på DR – en time mere om fredagen, når der var Disney Sjøv. Godt børne-tv kan på mange måder være sundt og sjovt og godt for børnene; alting afhænger af indholdet, og i hvilken kontekst børn eksponeres for de skærme, der stilles foran dem.

Meget har ændret sig, siden jeg blev født, og vi må erkende, at der er sket rigtig meget på ganske få år. Vi står over for en kæmpe samfundsudfordring i forhold til det indhold, børn eksponeres for på deres skærme. De tidlige år i vores liv danner et grundfundament for vores adfærd senere i livet, og vi kan konstatere, at techgiganter ikke formår at passe på vores børn og unge. Det er derfor rigtig relevant at kigge på et forsigtighedsprincip, især når det gælder de yngste børn.

Det her lovforslag adresserer ikke kun udfordringerne i børnenes daginstitutioner, men går til kernen i en større samfundsudfordring, hvor iPads og mobiltelefoner fylder utrolig meget i vores alle sammens tid. Det er derfor nødvendigt med et fokus på god etik omkring brug af skærmene, og at vi beskytter vores børn mod ureguleret indhold og husker at lege sammen, ser hinanden i øjnene, giver os hen til nuet og nærværet. I øjeblikket er indholdet på skærmene alt for ureguleret, og DR har netop kastet lys over nogle af de udfordringer, som unge mennesker står over for, i forbindelse med digitalisering og sociale medier. De historier er bekymrende, og techgiganterne bærer ikke deres ansvar for at sikre kvaliteten af det indhold, der er for børn og unge. Det er altså vigtigt, at vi skrider ind tidligt, for brug af skærme starter tidligt. Børn har brug for nærværende voksne, øjenkontakt og fællesskab med andre børn.

I SF støtter vi op om lovforslaget, der skal sikre minimal brug af skærme i daginstitutioner, og at det udelukkende sker på baggrund

af en faglig vurdering, når man bruger dem. Og sådan er det jo heldigvis også i de fleste daginstitutioner i dag. SF har fuld tillid til, at det pædagogiske personale i dag er bevidste om, at aktiviteter skal ske ud fra en pædagogfaglig vurdering, både når det er med skærme, og når det er uden skærme. Vi har tillid til pædagogernes faglige ekspertise og deres evne til at vurdere, hvornår skærmene med fordel kan bruges. Det har været vigtigt for os at understrege i den her aftale.

Balancen er afgørende, og vi skal fortsat sikre rum til det pædagogiske læringsmiljø. Skærme kan stadig godt tjene et pædagogisk, fagligt og fællesskabsorienteret formål i daginstitutionerne, men det skal altid ske sammen med voksne og gerne med de andre børn. Vi er glade for, at lovforslaget understreger og imødekommer alvoren af, at børn ikke bør overlades alene og passivt med en tablet, samtidig med at det stadig tillader os at have tillid til pædagogernes faglige skøn. Skærmene er ikke problemet i sig selv; problemet opstår i, hvordan de anvendes. Og så skal vi selvfølgelig følge eksperternes anbefalinger om at udelukke skærme for børn under 2 år. Det bakker vi fuldt op om.

Lad os værne om et samfund, hvor vores børns trivsel og udvikling er i centrum, og hvor skærmene tjener som et redskab til læring og fællesskab – ikke som erstatning for leg, menneskelig interaktion og nærvær. Som sagt bakker SF op om forslaget. Mange tak.

Kl. 09:11

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er ingen korte bemærkninger, så tak til ordføreren. Så kan vi gå videre til Liberal Alliances ordfører, og det er fru Helena Artmann Andresen.

Kl. 09:12

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Hvis jeg skulle beskrive det her lovforslag helt kort, ville jeg sige, at det her er symbolpolitik og et udtryk for mistillid til vores pædagoger. Jeg tror ikke på, at det her kommer til at ændre noget ude i vores daginstitutioner, og de pædagoger, jeg har talt med, tror heller ikke på det. Det er og skal altid være en faglig vurdering, hvornår digitale midler skal tages i brug. Jeg spørger bare: Hvor er tilliden til institutionerne, til deres ledere og deres medarbejdere og til evnen til at finde den rette balance i de digitale redskaber? Vores daginstitutioner er pressede, og i stedet for at bruge tid og ressourcer på noget, der virker, bruger vi nu tid på et lovforslag, der får regeringen til at virke handlekraftig, uden at den er det.

Alle børn skal bruge tid i hinandens nærvær og på fællesskaber ved at lege sammen og være sammen med nærværende pædagogisk personale. Men det er lige vigtigt at huske på, at skærmforbruget altså ikke er et problem i vores danske daginstitutioner. Over 70 pct. bruger mindre end 10 minutter om dagen foran skærmen, mens det for blot 0,9 pct. af institutionerne er mellem 30 minutter og 1 time ifølge en undersøgelse, der er lavet af Aarhus Universitet. Ingen børn skal sidde passivt bag en skærm, og man kan da godt finde triste eksempler på det her, men det bliver altså ikke ændret af, at vi ændrer lidt på ordlyden i vores lovgivning. Det handler enten om dårlig ledelse eller om, at der er for få medarbejdere på arbejde.

Så Liberal Alliance kan altså ikke stemme for sådan et lovforslag her, der sender sådan et mistillidssignal til vores dygtige pædagoger. Tak for ordet.

Kl. 09:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Moderaternes ordfører, og det er hr. Lars Arne Christensen.

(Ordfører)

Lars Arne Christensen (M):

Tak for ordet, formand. Dette lovforslag udmønter en heldigvis bred aftale, som blev indgået i Folketinget i efteråret. I Folketinget ønsker vi at handle ud fra et forsigtighedsprincip for vores yngste børn. Det vil sige, at der i fremtiden bliver en mere restriktiv tilgang omkring brugen af digitale redskaber i dagtilbuddene.

Vores børn skal ikke passiviseres af skærme, når de er i den alder, hvor menneskeligt nærvær stadig væk er nyt for dem. Undersøgelser viser, at børns første leveår er en vigtig periode for deres udvikling, indlæring og trivsel. Det er her, at børnene er påvirkelige. Det betyder ikke, at man får dårlige vaner for resten af livet, hvis man bruger skærme som 2-årig, men børn er særlig sensitive. Det gælder selvfølgelig hele barnets opvækst, indtil det er voksent, men især, når det færdes i et miljø, der handler om at give børn den omsorg, som de trives bedst med, og de miljøer er miljøer med menneskeligt nærvær.

Det handler om at skabe trygge og gode børnefællesskaber, og at børn tidligt lærer at begå sig i forskelligartede fællesskaber, så de på sigt kan stå på egne ben. Forskning viser, at det er vigtigt, at børn kommer ud og mærker, hvordan det er at være sammen med andre børn og voksne, og hvad forskningen også har vist, er, at skærme spiller en stor rolle i trivselskrisen, og at de mindstes brug kan føre til hjerneforstyrrelser resten af deres liv. Derfor skal vi sikre en langt mere restriktiv tilgang til skærme, hvor børn får lov at nyde menneskelig interaktion med omsorg, men også med udendørs leg. Jeg er selv af en generation, hvor det mest naturlige var, at man legede udendørs med sine venner. Vi var til stede med hinanden. Det styrker børns sociale kompetencer, som de får brug for resten af deres liv.

Betyder det, at Moderaterne er blevet et teknologiskeptisk parti, fordi vi accepterer det her lovforslag? Nej, det gør det på ingen måde. I Moderaterne er vi fan af den teknologiske udvikling, men vi har dog klare beviser for, at skærme ødelægger børns hjernerytmer og dermed udvikling, og det ønsker vi at stoppe, og derfor følger vi et forsigtighedsprincip. Det skal også ses bl.a. i forlængelse af Sundhedsstyrelsens anbefalinger fra oktober 2023 om, at børn under 2 år ikke bør bruge skærme uden aktivt samvær med voksne.

Desuden understøttes det af allerede indgåede aftaler med 1,6 mia. kr. ekstra til mere pædagogisk personale fra 2024, mindre skærmb brug og mere kvalificeret pædagogisk personale.

Moderaterne støtter lovforslaget. Tak for ordet.

Kl. 09:16

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Danmarksdemokraternes ordfører, og det er fru Karina Adsbøl.

Kl. 09:16

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det, formand. Jeg er helt enig med SF's ordfører i, at der er sket meget, siden vi gik i folkeskolen. Flere partier har indgået en principaftale om brug af skærme i dagtilbud, hvor det ønskes fra aftalepartiernes side at sende det her signal om at nedbringe børns skærmtid. Det lyder jo også meget sympatisk, at børnene skal bruge tiden i hinandens nærvær, på fællesskaberne, på at lege sammen og på at være sammen med nærværende pædagogisk personale. Lovforslaget indebærer, at digitale redskaber kun i helt særlige tilfælde kan anvendes i det pædagogiske arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alderssvarende dagtilbud og private pasningsordninger til børn mellem 0 og 2 år. Herudover indebærer

lovforslaget også, at digitale redskaber kun kan anvendes i det pædagogiske arbejde med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvis det fagligt kan begrundes.

Så lovforslaget har således til formål at sikre, at lovgivningen fremadrettet sender det signal, at det klare udgangspunkt er, at børn ikke skal anvende eller eksponeres for digitale redskaber eller sidde pacificeret foran en skærm i den tid, de er i dagtilbud. Men så er det sådan, at flere forskere har været ude at sige, at der ikke er noget problem med, at børn bliver placeret passivt ved en skærm, og FOLA – Forældrenes Landsorganisation kan heller ikke nikke genkendende til, at der skulle være et problem. Derfor undrer det os også i Danmarksdemokraterne, at man, når regeringen taler om frisættelse, tillid til medarbejderne og mindre bureaukrati, så kommer med det her signal i form af lovforslaget.

I høringssvarene bemærker KL da også, at ændringen af dagtilbudsloven går imod regeringens generelle målsætninger om frisættelse af den offentlige sektor. I regeringsgrundlaget anerkendes lokale ledere og medarbejders frihed til at yde en faglig indsats, men den tillid understøttes ikke i det her lovforslag. KL bemærker også, at lovændringen vil medføre unødvendig administration for dagtilbudsledere og pædagogisk personale, og anfører samtidig, at undersøgelser viser, at dagtilbud i dag anvender digitale redskaber i så begrænset en grad, at et lovindgreb er overflødigt. KL bemærker også, at kommuner og dagtilbud allerede i dag har de nødvendige muligheder for og kompetencer til at vurdere den rette brug af digitale redskaber.

Samtidig synes jeg også, at det her sender det uheldige signal til vores pædagogiske personale, at de ikke er dygtige nok til at bruge deres pædagogiske uddannelse og – ærlig talt – bruge deres sunde fornuft i den her sammenhæng. Det siger jo sig selv, at børn selvfølgelig ikke skal placeres foran en skærm hele dagen, men det er jo heller ikke det, der foregår. I Danmarksdemokraterne er det vores holdning, at det må være op til det enkelte dagtilbud og være deres egen beslutning med baggrund i Sundhedsstyrelsens anbefalinger m.v. at kunne træffe lokale fagligt begrundede beslutninger om eventuel brug af elektroniske enheder.

I næste uge er der KL-topmøde i Aalborg, og der kommer debatten sandsynligvis endnu en gang til at handle om, hvor unødvendigt bureaukrati kommer fra, og i det her tilfælde mener jeg da, at vi behandler et unødvendigt stykke lovgivning, der ingen positiv forskel gør, hverken for personalet i landets daginstitutioner eller for de børn, det handler om. Vi stoler som nævnt på, at personalet godt kan håndtere det her, og at de arbejder med deres faglighed og bruger deres sunde fornuft. Hvis det så ikke skulle være tilfældet, er det nok snarere et spørgsmål om ressourcer, vi bør drøfte, og det er vi også klar på i Danmarksdemokraterne, men det her lovforslag stemmer vi imod.

KL 09:20

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er en kort bemærkning fra fru Birgitte Vind.

KL 09:20

Birgitte Vind (S):

Tak for det. Jeg kan ikke lade være med lige at undre mig lidt. Medierne er i øjeblikket fyldt med historier om, hvad skærme betyder for vores børn, og den øgede mistrivsel, der er i forbindelse med brug af skærme. Vi ser, hvordan skærme påvirker børn i ekstrem grad. Og når man læser ned i høringssvarene her, kan man jo se, at også BUPL, altså pædagogernes fagforening, faktisk anerkender, at det her er en rigtig god idé. Gør det slet ikke indtryk på ordføreren?

KL 09:20

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

KL 09:20

Karina Adsbøl (DD):

Jeg har også læst høringssvarene og set, at mange af dem siger, at der ikke er de store udfordringer. Jeg nævnte bl.a. KL's svar. Der har også været undersøgelser fra VIVE, og forskere har været ude og sige, at der ikke er nogen udfordring i dagtilbuddene. Det ligger der også undersøgelser om, og min kollega fra Liberal Alliance læste jo også nogle tal op her fra talerstolen. Så er der så spørgsmålet om, hvor meget bureaukrati der skal være, og hvor meget man skal lovgive, når der ikke er det store problem i dagtilbuddene. Det synes vi ikke i Danmarksdemokraterne, og slet ikke, når man samtidig taler om, at man skal mindske bureaukratiet. Vi mener, at vi godt kan have tillid til de medarbejdere, der er beskæftiget på det her område.

KL 09:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Birgitte Vind.

KL 09:21

Birgitte Vind (S):

Ja, i Socialdemokratiet ser vi jo sådan på det, at det er at tage et ansvar, når vi laver lovgivning herinde, og lige nu peger alt jo på, at skærme ikke gør noget godt for børn og slet ikke de mindste børn. De nyeste anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen viser jo også, at vi skal tænke os vældig, vældig godt om, når det handler om skærme og små børn. Så vil ordføreren slet ikke gå ind på det her forsigtighedsprincip?

For mange år siden var det også tilladt at ryge i daginstitutioner, samtidig med at du sad og spillede ludo med børnene, og der var også et vældigt oprør dengang, hvor man syntes, at det kunne pædagogerne også godt. I dag ville vi jo aldrig, aldrig nogen sinde se det som ansvarligt at sidde og ryge i en børnehave. Vil ordføreren slet ikke være med til at se på det som et forsigtighedsprincip?

KL 09:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

KL 09:22

Karina Adsbøl (DD):

Jamen hvornår skal man se på det som et forsigtighedsprincip, når forskere siger og undersøgelser viser, at vi altså ikke har den store udfordring i dagtilbuddene? Altså, børnene bliver jo ikke placeret foran en skærm, og det er netop også det, flere har været ude at sige i forhold til det her. Men det her øger bare et bureaukrati, og det tager mere tid fra personalet i forhold til at være sammen med børnene.

Så man laver sådan en signallovgivning, og det kan man også godt gøre for at sende et signal, men når der lige i forhold til det med dagtilbuddene ikke er nogen udfordringer, hvad der jo er undersøgelser der har vist, herunder også fra VIVE, så synes jeg, at man skyder gråspurve med kanoner.

KL 09:23

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Anni Matthiesen.

KL 09:23

Anni Matthiesen (V):

Ordføreren siger, at det her kommer til at tage tid fra personalet i forhold til at kunne være sammen med børnene. Men lovforslaget her er jo netop med til at sikre, at pædagogerne faktisk skal være mere sammen med børnene, og at de ikke bare placerer skærmen foran børnene, men at de faktisk er aktivt sammen med børnene. Anerkender ordføreren ikke, at det er meget vigtigt, at personalet faktisk er til stede sammen med børnene?

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 09:23

debærer lovforslaget, at digitale redskaber kun kan anvendes i det pædagogiske arbejde med børns læring, trivsel, udvikling og dannelse i forhold til de 3-årige børn og frem til skolestart, hvis det kan fagligt begrundes. Lovforslaget skal sende et signal om, at børn ikke skal anvende eller eksponeres for digitale redskaber eller passiveres foran en skærm, imens de er i dagtilbud.

Kl. 09:23

Karina Adsbøl (DD):

Jamen det er jo ikke det, det handler om. For det er jo sund fornuft, at man som personale selvfølgelig er sammen med børnene, og det er også det, de er, og det er jo også det, undersøgelser viser. Så når jeg læser høringssvarene og KL herunder bemærker, at lovændringen vil medføre unødvendig administration for dagtilbudslederne og det pædagogiske personale, og de samtidig netop også anfører, at flere undersøgelser viser, at man i dag anvender digitale redskaber i begrænset omfang, så synes jeg jo bare, at et lovindgreb er overflødigt. Og vi har tillid til det personale, der arbejder derude, og at de sagtens kan håndtere det.

Så det her er jo signallovgivning omkring det. Men man sender et signal om noget, som ikke er et problem.

Kl. 09:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Anni Matthiesen.

Kl. 09:24

I Det Konservative Folkeparti er vi helt enige i, at børn i dagtilbud ikke skal passiveres foran en skærm. Undersøgelser viser, at dagtilbud i dag kun anvender digitale redskaber i begrænset omfang. Derfor virker lovforslaget her som mistillid til, at det pædagogiske personale kan håndtere brugen af skærme i dagtilbud. Den mistillid til det pædagogiske personale har vi ikke fra Konservatives side. Vi tror på, at det pædagogiske personale godt kan håndtere det pædagogiske arbejde med børnene i dagligdagen.

Med lovforslaget her vil man detailregulere fra Christiansborgs side helt ude på blå stue, og det undrer mig i den her tid, hvor regeringen taler så meget om at ville frisætte den offentlige sektor. Her vil man så detailregulere helt ude i den enkelte daginstitution og på den enkelte stue, hvordan det pædagogiske arbejde med børnene skal foregå. Samtidig vil lovændringen også medføre unødvendig administration for personalet i en i forvejen travl dagligdag.

Vi er som nævnt enige i, at børn i dagtilbud ikke skal passiveres foran en skærm, men vi har tillid til, at personalet godt kan håndtere det. Det viser undersøgelser af brugen af skærme i netop dagtilbud. Derfor virker lovforslaget her overflødigt. Vi kan fra Konservatives side ikke støtte det. Tak for ordet.

Kl. 09:28

Anni Matthiesen (V):

Det er jo så der, vi mener, at det faktisk er et problem, og at man derfor også bør være lidt på forkant. Det er jo fuldstændig korrekt, som også fru Birgitte Vind sagde her for lidt siden, at det kan være svært at tage ansvar, men nogle gange kan det være nødvendigt. Og det er jo egentlig bare det, vi fra Venstres side forsøger at gøre med det her lovforslag. Anerkender ordføreren ikke, at det jo netop er vigtigt, at man som politiker også tør tage et ansvar? Men det vælger Danmarksdemokraterne så ikke at gøre i det her tilfælde.

Kl. 09:24

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 09:25

Karina Adsbøl (DD):

Jo, det er vigtigt at tage et ansvar, fru Anni Matthiesen, men fru Anni Matthiesen snakkede i sin ordførertale om forældre, der gik med deres mobiltelefon, mens de havde deres barn i barnevognen. Det er jo ikke det, det her lovforslag handler om. Det her lovforslag handler om, at man vil vende tingene om og sende et signal om det her. Det vil man altså sende et signal om. Men jeg siger bare, at det ikke foregår sådan ude i daginstitutionerne i dag, at det pædagogiske personale placerer børnene med en iPad. Sådan foregår det ikke. De er ude med børnene og leger med dem. Det, vi så skal drøfte i stedet for, er, om der er ressourcer nok i forhold til det pædagogiske personale.

Kl. 09:25

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Det Konservative Folkepartis ordfører, og det er fru Brigitte Klintskov Jerkel.

Kl. 09:25

(Ordfører)

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Mange tak. Lovforslaget her indebærer, at digitale redskaber kun i helt særlige tilfælde kan anvendes i det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i dagtilbud og i private pasningsordninger for børn i alderen 0-2 år. Derudover in-

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Tak for det. Der er et par korte bemærkninger. Den første er til fru Anni Matthiesen.

Kl. 09:28

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordførertalen. For nogle år siden var en konservativ minister med til at arbejde for og så vigtigheden i, at der er kvalitet i de første 1.000 dage af et barns liv. For man ved, at det er de første 1.000 dage, som på en eller anden måde sætter nogle aftryk på barnet, og som rent ud sagt kan forfølge barnet resten af livet.

Anerkender ordføreren ikke, at det faktisk bare lidt er det samme, vi vil gøre her, altså at vi vil indføre et forsigtighedsprincip af hensyn til barnet?

Kl. 09:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 09:28

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Jeg synes ikke, at man på den måde kan sammenligne det program, der blev lavet for de første 1.000 dage af et barns liv, med det her, hvor man – ja, jeg ved faktisk ikke helt, hvad det er, man vil løse. Undersøgelser viser jo, at der kun bliver brugt digitale redskaber i meget begrænset omfang i dagtilbud. Og så er det, jeg spørger mig selv, hvad det er for et problem, man vil løse med det her. Det har jeg lidt svært ved få øje på. Når undersøgelserne f.eks. siger, at over 70 pct. bruger digitale redskaber under 10 minutter, viser det jo, hvor lidt det er, at redskaberne bliver brugt i dagtilbud.

Så ud fra undersøgelser, som VIVE har lavet, kan jeg se, at det pædagogiske personale jo godt kan håndtere det her i forhold til børnene i dagtilbud og netop har fokus på det pædagogiske arbejde med børnene. Så jeg ved ikke helt, hvad det er for et problem, man søger at løse.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Anni Matthiesen.

Kl. 09:30 at man åbenbart ikke stoler på, at personalet selv kan tage et ansvar i dagligdagen, og at man fra Socialdemokratiets side mener, at man så skal gå ind og tage et ansvar og detailregulere det herinde fra Christiansborg.

Kl. 09:32

Anni Matthiesen (V):

Men nogle gange er det måske en god idé at være lidt på forkant. Jeg håber da, at ordføreren også følger med i den udvikling, der sker lige nu, i anvendelsen af digitale medier, og hvordan unge mennesker bliver afhængige af det. Derfor tror jeg faktisk også, at det giver god mening, at vi netop i barnets første tid her i livet begrænser antallet af timer, hvor man sidder foran en skærm. Jeg håber, at det er noget, som ordføreren også godt kan anerkende, altså at det nogle gange kan være vigtigt at være forsigtig og passe på børnene i første omgang.

Kl. 09:30

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Birgitte Vind.

Kl. 09:33

Birgitte Vind (S):

Hvis ordføreren hørte min egen ordførertale, ville ordføreren have lagt mærke til, at jeg netop afsluttede med at sige, at pædagoger er det vigtigste. En skærm vil aldrig nogen sinde kunne afløse en pædagog og det, pædagoger kan med børn. Anerkender ordføreren, at pædagogen er det vigtigste i en daginstitution?

Kl. 09:33

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 09:33

Brigitte Klinskov Jerkel (KF):

Jamen jeg er fuldstændig enig i – og det er vi også fra Konservatives side – at børn selvfølgelig ikke skal placeres foran en skærm i dagtilbud og sidde der i lang tid. Det er vi fuldstændig enige i. Men undersøgelser viser jo bare, at der ikke er et problem. Det er klart, at hvis vi på et tidspunkt kom til, at det viser sig, at der er problemer i dagtilbud med det her, synes jeg da bestemt, at det er noget, vi skal kigge på, men det er bare ikke det, undersøgelser viser. Jeg undrer mig faktisk også over, at Venstre som Danmarks liberale parti nu er med til at gå ind og detailregulere ude i den enkelte institution og ude på den enkelte stue med det her lovforslag. Det undrer mig faktisk meget.

Kl. 09:31

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det fru Birgitte Vind.

Brigitte Klinskov Jerkel (KF):

Det er jeg fuldstændig enig i, og det er rigtig, rigtig vigtigt med netop den menneskelige relation og, hvad ordføreren også var inde på i sin tale, øjenkontakt med børnene. Det er jo også det, jeg siger. Vi er fuldstændig enige om, at børn ikke skal pacificeres bag en skærm. Undersøgelser viser også, at det ikke er det, der foregår i dagtilbuddene.

Det er derfor, jeg stiller mig selv spørgsmålet, hvad det er for et problem, man søger at løse, altså når det viser sig, at der ikke er en overdreven brug af skærme og digitale redskaber i dagtilbuddene, og det spørgsmål kan jeg bare ikke rigtig få øje på et svar på. Når brugen af digitale redskaber er begrænset i dagtilbuddene, viser det jo faktisk, at pædagogerne netop har fokus på det pædagogiske arbejde med børnene og på at skabe relationer og have den menneskelige kontakt derude.

Kl. 09:34

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke flere korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Enhedslistens ordfører, og det er fru Anne Hegelund.

Kl. 09:34

Birgitte Vind (S):

Tak. Jeg undrer mig over, at Det Konservative Folkeparti som et stort kommunalt parti ikke vil gå ind og tage ansvar for børnene i den her sag. Jeg undrer mig også rigtig meget over, at ordføreren ligefrem siger, at det her lovforslag betyder, at Folketinget nu vil detailregulere ude i daginstitutionerne. Det er jo slet, slet ikke det, der er tale om.

Anerkender ordføreren, at der med det her lovforslag bliver indlagt et forsigtighedsprincip, men at man ude på den enkelte institution og i de enkelte kommuner faktisk stadig væk har mulighed for at anvende de her redskaber der, hvor det giver mening, f.eks. i forhold til de 3-6-årige?

Kl. 09:32

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ordføreren.

Kl. 09:32

Brigitte Klinskov Jerkel (KF):

Vi vil altid gerne være med til at tage ansvar. Det er bare ikke det, det her handler om. Ud fra det, som ordføreren udtaler, kan jeg høre, at det her så er at tage ansvar. Men man tager jo ansvaret fra pædagogerne. Man stoler jo så åbenbart ikke på, at pædagogerne kan håndtere det her i dagligdagen, på trods af at undersøgelser faktisk viser, at de godt kan håndtere det her, og at der er meget begrænset brug af digitale redskaber i dagtilbuddene. Så det viser jo,

(Ordfører)

Anne Hegelund (EL):

Tak for ordet. I Enhedslisten bakker vi op om det her lovforslag, som går ud på at sende et signal til landets daginstitutioner om, at det er rigtig vigtigt at være meget forsigtig med, hvor meget man lader børn og især de helt små børn sidde alene ved en skærm. Men vi har fuld tillid til, at pædagoger og pædagogiske assistenter med deres faglighed godt kan vurdere, hvornår det giver mening at bruge en skærm sammen med børnene.

Det handler jo om en balance mellem faglig frihed og faglig stolthed, og vi er nok mere bekymrede for det problem med skærme, der handler om, at pædagoger ender med at bruge alt for meget tid på en skærm på et kontor og for lidt tid sammen med børnene. Så hvis vi skal løse det, er det nok mere ægte minimumsnormeringer på institutionsniveau og det at sætte mere tid fri til, at pædagogerne kan være sammen med børnene, som der skal til. Men der er ikke noget galt i at være forsigtige og sende et signal og gøre opmærksom på, at vi helst ikke vil have det her skal udvikle sig til et problem derude. Jeg skulle hilse fra Alternativet og sige, at de også bakker op.

Kl. 09:35

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Radikale Venstres ordfører, og det er fru Lotte Rod.

Kl. 09:36

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det, formand. Jeg kommer henne fra vores lille børnehave, og der er der ved siden af den lille røde låge og den grønne mælkekasse, hvor ungerne kan stille sig op og vinke, en voksen, som står med papir og blyant og krydser af, når børnene kommer og går. For jeg er forælder i sådan en selvejende institution, hvor vi ikke har ret meget Aula, og det er virkelig fedt. Jeg ved godt nok ikke ret meget om, hvad børnene laver om dagen, men de kommer hjem med mudder på knæene og sten i lommerne, og det tror jeg jo faktisk er noget af det allervigtigste.

For nogle år siden, måske 5 år siden, skrev vi leg ind i formålet med vores daginstitutioner, og vi er jo kun lige begyndt. Vi har brug for at gøre meget mere for at give børn meget mere plads til at lege vildt og risikofyldt. For igennem de seneste årtier er det gået nedad med legen i hele den vestlige verden, og samtidig er det gået op med angst og depression blandt børn og unge. Jeg tror, de to ting hænger sammen, for alt det, der gør os til mennesker, lærer vi i legen. Det er i legen, vi er allermost glade. Det er i legen, vi lærer at turde ting, vi ikke turde før, og nogle gang falder man og slår sig og får den erfaring, at det godt kan være, at jeg faldt ned og slog mig, men så var det heller ikke værre. Så rejser man sig igen.

Det er jo også i legen, man kan være alting. Man kan forestille sig at være en ninja, man kan forestille sig at være en mor, eller man kan forestille sig at være pædagogen. Der er der, man kan spille alle mulige roller igennem og finde ud af, hvordan det er, og hvordan andre tænker, og dermed jo også finde ud af, hvem man selv er, hvad man kan, og hvem man ikke er. Det er i legen, vi lærer at regulere vores følelser, og det er i legen, vi lærer at udsætte følelser og udsætte behov, fordi det er så meningsfuldt for børn at lege, at de faktisk er villige til at vente på de andre og lade de andre bestemme noget, fordi de har så meget lyst til at blive i legen. Og så finder man jo ud af, at man ikke kan bestemme det hele selv, men er nødt til at lytte til de andres idéer. Så alt det, der gør os til mennesker, lærer vi i legen.

Derfor synes jeg også, at det her forslag er sådan lidt mærkeligt. Vi har også i debatten indtil nu talt om, at det jo er meget symbolsk. Altså, det er ikke, fordi der er så meget skærm derude. Radikale Venstre er med i det, fordi vi synes, det går i den rigtige retning, men jeg kan ikke forstå, at ministeren ikke vil gøre det, der virkelig skal til. For hvis man gerne vil have leg, og hvis man gerne vil have børn, som er sammen med pædagoger, så kunne vi jo stille krav til, at der er mange flere pædagoger, og at de er uddannede som pædagoger.

I Radikale Venstre går vi ind for at lave et lovkrav. Vi synes, at tre ud af fire af de voksne, der er i vores vuggestuer og børnehaver, skal være uddannede pædagoger, fordi det gør en forskel, at pædagogerne har en høj faglighed. Og så skal vi sætte de penge af, som det koster at lave nogle ordentlige normeringer, for de minimumsnormeringer, vi har, lyder meget godt, men det er jo bare på papiret. Det er jo ikke sådan i virkeligheden, og jeg vil gerne have, at alle børn i Danmark vokser op med, at de i deres vuggestue og børnehaver hele dagen kan være i en lille gruppe sammen med en pædagog. Det burde regeringen gøre noget ved. Det her lovforslag er fint nok, men det løser jo ikke det egentlige problem.

Jeg vil sige en ting til, for for nylig lavede jeg et afsnit af min podcast Legeministeriet med Malene Angelo, som er børnepsykolog og hende, der står bag skærmguiden fra Børns Vilkår. Det startede

med at handle om børn og skærme, men ret hurtigt kom vi til at snakke om voksne og skærme. For børn og især små børn rækker jo ret tit ud til voksne uden at sige noget, men ved at prøve at kigge og fange de voksnes øjne, eller ved, hvis det er helt små børn, at række armene op. Og hvis man så som voksen sidder med sin skærm og laver noget andet, risikerer man jo at overse børnene, og så kommer det til at skade den helt grundlæggende tilknytning, som børn har brug for.

Derfor håber jeg også, at vi kan starte en kulturændring blandt forældre. For lige nu er der rigtig mange forældre, der har vænnet sig til, at det er fedt i løbet af dagen at få billeder på Aula, hvor man kan se, hvad der sker, men det må bare ikke komme derhen, hvor det faktisk går ud over det, som børnene har brug for. Jeg tror helt grundlæggende på, at børn har brug for at blive set af pædagogerne. De har brug for at kunne finde den der regnorm og synes, det er det fedeste i verden, uden at den voksne så skal tage en telefon frem og tage et billede af det. For så bliver børnene jo til et objekt, som vi tager billeder af i stedet for bare at være der, og det kræver altså så også, at vi forældre holder op med og bede om hele tiden at få de billeder.

Så med alt det sagt bakker Radikale Venstre op om linjen i det, og derfor støtter vi også lovforslaget. Men jeg har uendelig svært ved at forstå, at der tilsyneladende ikke er nogen grænser for, hvor mange penge regeringen kan finde til forsvaret, og når det så kommer til vores børn, vil regeringen stadig væk ikke finde de penge, der skal til, for at vi kan få flere voksne, og at det ikke bare er flere voksne, men uddannede pædagoger. Det skylder vi alle børn, så alle børn i det her land får en chance for at komme ind i legen, for det er fundamentet for, at alle har det godt, men også for, at vi er et empatisk og demokratisk samfund.

Kl. 09:41

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Vi går videre til Dansk Folkepartis ordfører, og det er hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 09:41

(Ordfører)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Det her er et glimrende forslag, som baserer sig på en aftale, som Dansk Folkeparti har indgået sammen med en stor del af Folketingets øvrige partier om at begrænse børns skærmtid i dagtilbuddene til enten ingenting eller til et absolut minimum.

For børn har ikke behov for skærme, men derimod for andre mennesker, der er nærværende, børn såvel som voksne, som de kan spejle sig i og udvikle sig med, opleve af og opleve med, inspirere og lade sig inspirere af. Eller bare sagt helt kort: Børn har behov for andre levende mennesker at være sammen med, ikke skærme. For særlig børns hjerner kan ikke rumme alle disse informationer, hvorfor det på sigt kan være skadeligt for dem.

Alle vegne sniger disse skærme sig ind i vores dagligdag og fodrer os med mere eller mindre ligegyldig information. Alt for ofte er det passivt tidsfordriv, og tidsfordriv er ikke begrundelsen for, at vores børn er i et dagtilbud. Foruden den rent praktiske del, at de bliver passet, så vi kan passe et arbejde, skal de stimuleres og udvikles og ad den vej modnes, socialiseres og møde andre børn og voksne i andre rammer og med et lærings- og dannelsesperspektiv, som er mere end det, vi derhjemme kan tilbyde børnene.

Derfor giver det også god mening at sætte tydelige initiativer i gang, så vi her fra Folketinget hjælper dagtilbuddene på vej, sådan at de ad den vej begrænser den skærmtid, som børnene derude bruger. Vi kender alle sammen til, hvordan skærme kan trække i os, men særlig børn, som har så meget kognitiv udvikling foran sig, skal

stimuleres anderledes, og det skal ikke være gennem skærme. Tak for ordet.

Kl. 09:43

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der ikke nogen korte bemærkninger. Tak til ordføreren. Så er vi igennem ordførerrækken, og vi kan give ordet til børne- og undervisningsministeren. Værsgo.

Kl. 09:43

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til alle ordførere for en god debat. Sidste efterår indgik regeringen en aftale med SF, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige, der handlede om skærme i vuggestuer, børnehaver og dagplejen. Vi mener fra regeringens side, at der er et generelt samfundsproblem med børn og unges skærmtid. Det er en opgave at få bragt det ned, og vi mener, at de timer, som børn og unge bruger i vuggestue og børnehaver og dagpleje og private pasningsordninger, ikke skal bidrage yderligere til skærmtid. Børn skal bruge tiden på at lege sammen, være sammen og være sammen med voksne, der ser dem i øjnene og ikke lige har gang i et eller andet på mobiltelefonen.

Dagtilbudsloven er anderledes end f.eks. folkeskoleloven. I folkeskoleloven skriver vi jo, at de skal læse Karen Blixen og lære om den westfalske fred. Den er ret præcis, også i forhold til folkeskolens indhold. Dagtilbudsloven er mere en rammelovgivning, der sætter nogle bander op for, hvad det er, vi forestiller os, der skal ske i vuggestuer og børnehaver og i dagplejen, og inden for de rammer skal personalet tilrettelægge en god dagligdag for børnene.

En del af de rammer, som den eksisterende dagtilbudslovgivning indeholder, er, at der i dag sendes et signal i lovgivningen om, at digitale redskaber kan være relevante i det pædagogiske arbejde. Det synes vi er et forkert signal. Vi synes, at signalet skal være det modsatte, altså at skærme som udgangspunkt ikke er velkomne, hverken på rød eller på blå stue eller på legepladsen.

Det her lovforslag indebærer, at digitale redskaber kun i helt særlige tilfælde kan anvendes i det pædagogiske arbejde, når det handler om børn mellem 0 og 2 år. Det betyder, at de helt små børn de første 1.000 dage, som vi har brugt lidt tid på at tale om her i debatten, ikke vil kunne sidde foran et fjernsyn, en computer eller en tablet og se en tegnefilm og spille et spil eller lignende i den tid, de befinder sig i dagtilbuddet, heller ikke selv om det sker i samvær med det pædagogiske personale. Der er så en undtagelsesbestemmelse, der i helt særlige tilfælde vil kunne bruges, hvis der handler om børn med handicap eller kognitive udfordringer, hvor det godt kan være relevant, og hvor det godt fagligt kan begrundes.

Herudover indebærer lovforslaget, at de digitale redskaber kun kan anvendes i det pædagogiske læringsmiljø for de 3-årige og frem til skolestart, hvis det fagligt kan begrundes. Det betyder, at børn ikke vil kunne sidde alene eller sammen med det pædagogiske personale foran en computer eller med en tablet og se en tegnefilm eller spille et spil eller noget andet i dagtilbuddet, hvis formålet alene er underholdning, idet underholdning, hvor børnene ser passivt til, ikke vil være fagligt begrundet ifølge forslaget.

Digitale redskaber vil i stedet f.eks. kunne anvendes, hvis det pædagogiske personale i relation til en pædagogisk aktivitet sammen med børnene f.eks. anvender en mobiltelefon eller en tablet til kortvarigt at vise børnene detaljer. F.eks. om hvad der er i skovbunden, hvis man er på tur, eller for at søge mere viden om tingene og udvide børnenes forståelse ved at gå mere i dybden med et givent emne.

Det er en forudsætning, at anvendelse af f.eks. mobiltelefon eller tablet i den konkrete situation altid kan begrundes fagligt, og det er op til det pædagogiske personale at vurdere, hvornår det fagligt kan begrundes.

Jeg kan høre på debatten, at der er nogle, der mener, at vi går for langt, og at det er for restriktivt. Hvis jeg skal være lidt selvkritisk på regeringens vegne, vil jeg sige, at det ikke handler om, at vi går for hårdt til skærmene. For mig rejser det mere spørgsmålet om, om vi er restriktive nok, og om vi beskytter børnene nok i den her tid. Tak for ordet.

Kl. 09:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er et par korte bemærkninger, og den første er til fru Brigitte Klintskov Jerkel.

Kl. 09:48

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Tak. Nu taler regeringen jo så meget om, at man gerne vil frisætte den offentlige sektor. Hvordan hænger det så sammen med, at man nu laver et lovforslag her, hvor man går ud og detailregulerer pædagogernes arbejde helt ude på blå eller rød stue?

Kl. 09:48

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 09:48

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Der er ikke nogen frisættelse i det lovforslag, vi lægger frem her, men der er heller ikke det modsatte. I dag har vi nogle rammer omkring dagtilbuddene, der sender en bestemt type af signaler. Hvis det her lovforslag bliver vedtaget, har vi en ramme omkring dagtilbuddene, som sender en anden type af signaler. Men inden for den ramme er der jo det pædagogiske handlerum, der skal være.

Så jeg synes, at det, vi skal forholde os til, er, at selvfølgelig har vi en dagtilbudslov; man kan ikke gøre, som man vil, i dagtilbuddet. Der er en ramme omkring det pædagogiske arbejde, og jeg synes, at rammen i dag er skrevet i en digitaliseringsbegejstret tidsalder. Nu er vi et andet sted. Vi ved, at skærme ikke bare er godt. Vi ved faktisk, at for rigtig mange børn og unge er det rigtig skidt, og derfor er det vigtigt, at den ramme, der er omkring dagtilbuddet, sender de rigtige signaler. I dag sender den de forkerte signaler.

Hvis vi slår op på side 5 i lovforslaget, vil I kunne se i et skema, hvad vi vurderer de økonomiske og implementeringsmæssige konsekvenser er for det offentlige, og der står »Ingen« i alle kasserne. Det er, fordi vi vurderer, at der ikke er noget administration eller bureaukrati i det her. Der er ingenting, der skal registreres eller indberettes. Det her handler udelukkende om, hvad rammerne omkring dagtilbuddet er, og de rammer skal ikke sende signaler om, at digitale redskaber kan være relevante. Tværtimod skal de sende de modsatte signaler, og som jeg sagde før, mener jeg snarere, at diskussionen er, om vi går langt nok med det her.

Kl. 09:49

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Så er det fru Brigitte Klintskov Jerkel.

Kl. 09:49

Brigitte Klintskov Jerkel (KF):

Undersøgelser viser jo, at dagtilbud kun i begrænset omfang benytter digitale redskaber, og det viser faktisk, at pædagogerne fint håndterer det her i dagligdagen, og at de jo netop har fokus på at være sammen med børnene og skabe relationer og menneskelig kontakt med børnene. Så stoler man fra Socialdemokratiets side og ministerens side ikke på pædagogerne, siden man er nødt til at gå ind og lave sådan et detaljeret lovforslag?

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 09:50

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Det, som jeg mener der kan være behov for at diskutere, er egentlig ikke pædagogernes faglighed. Det, som jeg mener kan være relevant at diskutere, er de akademiske diskussioner, der er, omkring det her emne. Der er jo vild uenighed blandt forskerne om forholdet mellem børn og skærme. Der er nogle, der er meget digitaliseringsbegejstrede. Nogle af dem har lavet nogle undersøgelser, som understøtter det, de mener, og der er nogle, der er meget, meget kritiske – også mere kritiske, end jeg er, vil jeg sige – og de skriver bøger og mener noget andet. Det er helt legitimt, og det er der en levende akademisk diskussion af.

Den undersøgelse, der henvises til her, er efterhånden nogle år gammel, og det er ikke en undersøgelse af, om skærme bruges i dagtilbuddene; det er en undersøgelse af, hvor meget personalet mener skærme bruges i dagtilbud. Det er trods alt noget andet.

Kl. 09:50

Kl. 09:51

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det fru Karina Adsbøl.

Kl. 09:51

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Jeg undrer mig over, at man laver signallovgivning, netop fordi flere forskere har været ude og sige – som mine kollegaer også siger – at undersøgelser har vist, at der ikke er store problemer med det her i dagtilbuddene. Det har man håndteret derude. Man har brugt sin sunde fornuft. Pædagogerne har brugt deres faglige kompetencer. Og det er altså ikke sådan, at 0-2 årige bliver placeret foran skærme i dagtilbud.

Så hvorfor er det så, at KL skriver, hvad man også kan læse i høringssvarene, at man vil øge den unødvendige administration for dagtilbudslederne – det i hvert fald det, der står i høringssvarene – og for det pædagogiske personale, når netop flere undersøgelser viser, at der ikke er et problem med det her?

Så handler det vel om, at det er en signallovgivning, man laver, og det undrer mig bare, også når man netop snakker om frisættelse og tillid til dagtilbudsledere og pædagoger, at man så vil ind og lovgive om noget, der ikke er et problem.

Kl. 09:52

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 09:52

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

For det første vil jeg sige, at det med hvorvidt der er et problem eller ej, så nok afhænger af, hvem man er. For jeg mener for det første, at jeg umuligt kan være den eneste her, der har fået henvendelser fra folk, der henter deres børn i børnehaven, og så sidder børnene og ser »Gurli Gris«, mens pædagogerne sætter stole op på bordene. Og det kan godt være, det så ikke kan måles i en undersøgelse, som nogle forskere har lavet, og hvor noget personale har svaret på, hvorvidt og i hvor lang tid de bruger skærme i det pædagogiske arbejde. Det er det første, jeg vil sige.

Det andet er, at selv om det selvfølgelig ikke er hverdagen for de fleste børn – heldigvis, for de fleste daginstitutioner er rigtig dygtige – bør vi også diskutere med hinanden, om det er et problem. Der går jo titusindvis af børn i dagtilbud, og lovgivningen skal også tage hensyn til dem. Det er det andet, jeg vil sige.

Det tredje er, at det her ikke er et spørgsmål om detailregulering af det pædagogiske arbejde. Det er et spørgsmål om, at dagtilbudsloven er en rammelovgivning, som beskriver, hvad vi som parlament forventer at hverdagen bruges på i dagtilbud. Og i dag synes jeg at vi forventer det forkerte. Vi sender nemlig i dag med loven det signal, at digitale redskaber kan være relevante i det pædagogiske arbejde. Det er da gammeldags. Det hører da 2010'erne og 00'erne til, da vi troede, at hver gang man tændte en skærm, blev vi kloge. Nu ved vi, det er modsat. Nu skal vi da sende det modsatte signal.

Kl. 09:54

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Karina Adsbøl.

Kl. 09:54

Karina Adsbøl (DD):

Det er da godt, at ministeren erkender, at det handler om signaler – og at det netop ikke er, fordi der er de store udfordringer i vores dagtilbud i forhold til skærme – og at vi har nogle dygtige personer. Det, det i stedet handler om, hvis det endelig er, er ressourcer, som det også er blevet diskuteret i dag, i forhold til om der er nok pædagoger.

Der er jo forskel på, hvordan man bruger teknologien i dag, og det er sådan, at man godt kan tage ud på legepladsen og finde biller og så bruge en iPad til at se, hvad det er for en bille, man har fundet her, og se billeder. Så der er forskel på, hvordan man bruger det. Jeg synes, det er ærgerligt, at man ikke har større tillid til, at vores personale derude kan håndtere det her, end at man via lovgivning vil sende et signal om, at det kan de åbenbart ikke.

Kl. 09:54

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 09:54

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Hele tanken med lovforslaget er jo, at hvis man er en børnehaver, der er på tur i skoven, og pædagogerne mener, det fagligt kan begrundes, at man slår en bille op på en iPad, så er det helt fint. Det synes jeg er helt fint – i det her lovforslag.

Jeg synes selv, at der er alt for mange skærme. Hvis jeg skal være helt ærlig, fatter jeg slet ikke, hvad den iPad skal med i skoven for. Jeg synes også, det er latterligt, at man tager billeder af børn og deler på Aula i ét væk. Jeg er faktisk enig i det, De Radikales ordfører siger, nemlig at der ikke skal tages billeder på legepladsen. Det synes jeg ikke.

Men det, som lovforslaget handler om, er, at det fagligt skal kunne begrundes. Og hvis der er nogle pædagoger, der mener, at det fagligt kan begrundes, så er det fint med mig. Den frihed synes jeg det er helt fint der er. Men hvis du spørger mig som person, synes jeg, man skal pakke det væk, alt, hvad man overhovedet kan. Jeg synes, vi er *alt* for laissez faire-agtige her. Jeg synes, man skal være langt mere restriktiv. Nu må jeg hellere stoppe med at sige noget, før jeg får sagt noget fra talerstolen, som er for restriktivt, for min egen holdning går langt videre end det, der står i det her lovforslag.

Kl. 09:55

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Det er fru Helena Artmann Andresen.

Kl. 09:55

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Ministeren svarer jo den konservative ordfører helt rigtigt, ved at det her jo overhovedet ikke har en klang af frisættelse, og det har jo heller ikke en klang af tillid til pædagogerne. Jeg er

heller ikke stor tilhænger af skærme, tværtimod, men jeg synes, at ministeren har gjort det helt rigtigt, når vi taler om grundskolerne, ved at sende nogle anbefalinger ud, hvor man ikke behøver at lovgive omkring det. Så derfor går mit spørgsmål lige på: Har ministeren større tillid til lærerne ude i vores folkeskoler end til pædagogerne ude i vores daginstitutioner, siden man bliver nødt til at lovgive om det her?

Kl. 09:56

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 09:56

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg sagde ikke, at det ikke har en klang af frisættelse. Jeg sagde, at lovforslaget ikke handler om frisættelse, og at det ikke handler om det modsatte. Det handler om, at de rammer, vi har sat om det pædagogiske arbejde i daginstitutionerne i dag, sender ét signal, nemlig at digitale redskaber kan være relevante.

Jeg kunne godt tænke mig, og regeringen kunne godt tænke sig, at det sender det modsatte signal, nemlig at som udgangspunkt er det ikke relevant, medmindre det kan fagligt begrundes. Så det handler om, at dagtilbudsloven er en rammelovgivning, mens folkeskoleloven langt mere handler om indholdet: geografi og biologi og idræt osv. Og derfor er det helt relevant, synes jeg, at vi i forhold til folkeskolen kommer med anbefalinger, mens vi har skolebestyrelser, der kan fastlægge politikken, og at vi i forhold til daginstitutionerne beskriver i rammerne omkring det pædagogiske arbejde, hvad vi har af forventninger dér. Der synes jeg, signalet, som vi sender i dag – der bliver også sendt et signal i dag – er forkert. Jeg synes, det hører den digitaliseringsbegejstrede tid til, hvor man helt glemte at være kritiske i forhold til tech, og nu skal vi sende et andet signal.

Kl. 09:57

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Fru Helena Artmann Andresen.

Kl. 09:57

Helena Artmann Andresen (LA):

Jeg synes i hvert fald, at det her lovforslag og den her debat sender det forkerte signal til vores pædagoger ude i daginstitutionerne. Det er ingen hemmelighed, at vores daginstitutioner er pressede. Det kan man jo bare se på de seneste undersøgelser, der er kommet, og jeg synes faktisk, at det er dybt bekymrende. Og så undrer det mig bare, at vi står her og bruger tid og ressourcer på, at regeringen virker handlekraftig, og at den egentlig ikke er det, for jeg tror ikke, det kommer til at ændre noget ude i daginstitutionerne, hvis jeg skal være helt ærlig. Så jeg vil gerne høre: Er der noget andet på vej fra regeringens side, som faktisk hjælper de pressede daginstitutioner?

Kl. 09:57

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 09:57

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg tænker faktisk selv, at den her lovgivning netop handler om at sætte pædagogikken og de menneskelige relationer i centrum og lade være med at lade sig forblænde af, at digitale redskaber kan erstatte almindelige menneskelige relationer i det pædagogiske arbejde med børn. Så for mig er det her lovforslag en hyldest til pædagogikken og dermed også til pædagogfaget.

Hvad er der ellers på vej? Jamen der er jo meget i regeringens politik, der handler om dagtilbuddene. Noget af det, jeg selv har mest fidus til, er en ny pædagoguddannelse, og at de midler, der

er afsat fra aftalen om minimumsnormeringer til opkvalificering af pædagogisk personale, f.eks. fra medhjælper til pædagog, får luft under vingerne, også mere luft, end de har i dag.

Kl. 09:58

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Så er det hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 09:58

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg havde egentlig ikke tænkt mig at sige noget, men jeg føler mig alligevel kaldet til at komme med en kort bemærkning. Nu er jeg jo selv en af de skolelærere, som ministeren nævner, der er ret kritiske over for den her digitale udvikling. Jeg har også arbejdet i både skolen, sfo og dagtilbud, og jeg synes, bemærkningerne fra Konservative, Liberal Alliance og Danmarksdemokraterne virker en kende virkelighedsfjerne. Altså, jeg har selv oplevet, at det her jo er et fænomen, der eksisterer både i dagtilbud, i sfo og i skoler osv. osv. Det er selvfølgelig ikke sådan, at elever eller børn i dagtilbud sidder med iPadden dagen lang. Men det er altså et problem derude; det er et fænomen.

Jeg vil godt takke ministeren og regeringen for at tage ansvar. For det her er et af de vigtigste områder overhovedet. Hvis vi ønsker, at vores børn også i fremtiden har en evne til fordybelse og kreativ leg osv. osv., så er vi nødt til at få skærmene ud af skolerne, daginstitutionerne og sfo'erne, i videst muligt omfang. Tak.

Kl. 09:59

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 09:59

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Selv tak. Jeg tror måske også, det ville være mest ordentligt af mig i forlængelse af noget, jeg tidligere har sagt, at hvis vi skal være helt ærlige, har vi jo ikke solid videnskab, der dokumenterer hverken det ene eller det andet, når det handler om børns forhold til skærme. Der kommer mere og mere forskning, men det, vi har at stå på, er ikke sådan rigtig solidt. Derfor prøver vi også at være ærlige i lovforslaget og sige: Det handler jo om et forsigtighedsprincip; det er en erkendelse af, at vi faktisk ikke helt ved, hvad de langsigtede virkninger af timevis brug af digitale redskaber har for børn på lang sigt.

Den radikale ordfører kobler det til trivselskrisen. Der begynder lige så stille at komme, vil jeg sige, en vending i den offentlige debat, men der er ikke noget rigtig solidt videnskabeligt at stå på. Derfor prøver vi også at sige: Det er et forsigtighedsprincip, der skal bære det her lovforslag igennem. Til gengæld tror jeg, at de fleste, der enten selv har børn eller arbejder med børn og unge, godt kan se, at der er et eller andet på spil, som ikke var der, før skærmene kom.

Kl. 10:00

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Hr. Mikkel Bjørn frafalder. Så er den næste fru Lotte Rod.

Kl. 10:01

Lotte Rod (RV):

Hvis ministeren mener det, han siger om pædagogik, skal vi så ikke følge op med at lave et lovforslag, som indfører et krav om, at tre ud af fire af de voksne i vores daginstitutioner skal være uddannede pædagoger?

Kl. 10:01

Den fg. formand (Erling Bonnesen):
Ministeren.

Kl. 10:01

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg mener det, jeg siger om pædagogik. Jeg forholder mig også til, at der er blevet ansat 13 pct. mere personale i daginstitutionerne de seneste år, i en tid hvor der er kommet 3 pct. flere børn, men hvor langt de fleste, der er blevet ansat, er pædagogmedhjælpere. Der er også blevet ansat flere pædagoger, og der er masser af pædagogmedhjælpere, der laver et fremragende stykke arbejde. Men når det ser sådan ud med tallene, er det også et udtryk for, at der ikke går tusindvis af arbejdsløse pædagoger rundt og bare venter på at blive ansat i børnehaverne, men snarere, at der er mangel på personale, ligesom der er det masser af andre steder i samfundet.

Så for mig er det ikke noget problem, at folk bliver ansat som pædagogmedhjælpere, og at de så måske senere får lyst til at tage en uddannelse som pædagogisk assistent eller som pædagog eller tage nogle amu-kurser, som kan løfte kvalifikationsniveauet. Men vi har ikke en politik i regeringen om, at vi skal op på en bestemt kvote i forhold til andelen af pædagoger.

Kl. 10:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Lotte Rod.

Kl. 10:02

Lotte Rod (RV):

Men regeringen er jo ved at løbe fra vores aftale om minimumsnormeringerne. Der aftalte vi jo med hinanden, at der ikke skal blive en mindre andel af de voksne, som er uddannede pædagoger. Og det er det, der er ved at ske nu, fordi man ansætter medhjælpere i stedet for at ansætte pædagoger, og hvis man fortsætter, som regeringen gør, så bliver der bare færre og færre, der er uddannede pædagoger. Det, der er det allervigtigste for vores børn, er, at de har pædagoger med en høj faglighed, som kan hjælpe de børn, der står uden for legen, til at komme med ind i legen.

Så hvis det her ikke bare skal være symbolpolitik om, at man vil have mindre skærm og mere leg, hvorfor vil regeringen så ikke indføre det krav i loven om, at der skal være uddannede pædagoger?

Kl. 10:02

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 10:02

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Andelen af pædagoger falder, antallet af pædagoger stiger, og jeg vil også sige, at jeg er glad for pædagoger, men at jeg også er glad for pædagogmedhjælpere, bl.a. fordi det også er noget af det, der får nogle mænd til at søge ind i daginstitutionerne, hvor jeg mener at der er alt for få mænd og en alt for stor andel af kvinder blandt vores mindste børn.

Pædagogmedhjælperne kan nogle gange være det, der får en 19-årig nyudklækket student, der er glad for at spille fodbold og klatre i træer, ind. Det vil jeg rigtig gerne have, og hvis vi begynder at vedtage specifikke andele her i lovgivningen, er det også en måde, hvor vi begrænser det kommunalpolitiske råderum på. Vi har et ønske om, at det kommunalpolitiske råderum skal øges, og ikke, at det skal indskrænkes.

Kl. 10:03

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er der ikke flere korte bemærkninger. Vi siger tak til ministeren.

Da der ikke er flere, som har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Børne- og Undervisningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

3) Forespørgsel nr. F 23:**Forespørgsel til børne- og undervisningsministeren:**

Mener ministeren, at det er i overensstemmelse med principperne for et demokratisk valg, når et folketingspartis ungdomsorganisation – Dansk Folkepartis Ungdom – nægtes retten til at deltage og uddele valgmateriale ved skolemøder under skolevalget, hvilket signal mener ministeren at det sender til de kommende vælgere, og hvad agter ministeren at gøre for at sikre kommende skolevalgs forenelighed med demokratisk betryggende forhold?

Af Mikkel Bjørn (DF) og Alex Ahrendtsen (DF).

(Anmeldelse 20.02.2024. Fremme 22.02.2024).

Kl. 10:04

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Vi skal nu i gang med en forespørgselsdebat, og det indebærer, at ordførerne skal logge sig af deres normale pladser og derefter rykke frem på de forreste rækker og logge sig ind. Vi holder lige en kort pause til det.

Jeg gør opmærksom på, at afstemningen om eventuelle forslag til vedtagelse udsættes til tirsdag den 19. marts 2024.

Så tror jeg, vi er ved at være der, og vi kan gå videre. Vi skal først have begrundelsen, og det er fra ordføreren for forespørgerne, hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 10:06

Begrundelse

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Dansk Folkeparti har indkaldt til en forespørgselsdebat i dag i en bekymring over, hvad vi oplever som et problem i forhold til sikringen af en fair og repræsentativ gennemførelse af skolevalg i Danmark.

Skolevalg er en autentisk gennemført valghandling for 8.-10.-klasser i hele landet i et 3 uger langt undervisningsforløb tilrettelagt som et autentisk folketingsvalg, hvor eleverne arbejder indgående med mærkesager og partier i ugerne op til valghandlingen. Skolevalget arrangeres af Folketinget og Børne- og Undervisningsministeriet i et samarbejde med Dansk Ungdoms Fællesråd. Det udskrives af statsministeren, ligesom valghandlingen afholdes herinde på Christiansborg, og netop derfor bør vi selvfølgelig også kunne forvente, at skolevalget arbejder på at sikre en bred og balanceret præsentation af de politiske standpunkter, som findes i det danske samfund. Ellers undermineres skolevalgets formål som en væsentlig demokratisk øvelse, der skal forberede eleverne på en aktiv deltagelse i det danske demokrati ved at introducere dem for et mangfoldigt politisk landskab. Vi ser en klar nødvendighed i at adressere og debattere, hvordan vi kan forbedre skolevalgenes struktur og afvikling, så de bedre afspejler den reelle politiske mangfoldighed og bidrager til udviklingen af informerede og kritisk tænkende vælgere.

Skolevalget skal, hvis det skal have nogen politisk demokratisk relevans, selvfølgelig afspejle virkeligheden i det danske demokrati og de aktuelle politiske skillelinjer, i et arbejde med kommunikation og argumentation med udgangspunkt i den demokratiske debat, som den rent faktisk udfolder sig i samfundet. Det er afgørende, hvis formålet er at udvikle informerede og kritisk tænkende borgere. Vi

ønsker selvsagt, at alle demokratisk legitime synspunkter får en mulighed for at komme til orde under skolevalgene, for at eleverne kan møde et bredt spektrum af politiske synspunkter. Det er essentielt for at forberede dem på en aktiv deltagelse i demokratiet og understøtte en læringsoplevelse, der er både engagerende og autentisk.

Skolevalget bør være en øvelse i demokrati, hvor elever lærer om politisk mangfoldighed og vigtigheden af hver stemmes vægt og retlighed. Hvis vi lukker ned for specifikke synspunkter, underminerer vi forståelsen for, hvad et demokrati indebærer, nemlig retten til at repræsentere og blive repræsenteret uanset politisk ståsted. Tak for ordet.

Kl. 10:09

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Så er vi klar til besvarelsen fra børne- og undervisningsministeren.

Kl. 10:09

Besvarelse

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak til Dansk Folkeparti for at tage initiativ til den her forespørgselsdebat om skolevalget 2024. Demokratiet er jo kendetegnet ved, at meninger brydes. Det er ligesom det, det hele går ud på, og det, som vi foretager os i den her sal. Det forudsætter, at man respekterer hinanden og lytter til hinanden og giver sin mening til kende, og måske især at man er nysgerrig, når der er uenighed til stede i samtalen. Folkeskolen har her en meget vigtig rolle i forhold til at værne om demokratiet. Skolen skal nemlig danne vores børn og unge til at blive aktive demokratiske medborgere. I formålsparagraffen står der faktisk:

»Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.«

Skolevalget er et undervisningsforløb, som passer perfekt til at leve op til den her del af formålsparagraffen. Det er et undervisningsforløb, der præsenterer eleverne for, hvordan et demokratisk valg faktisk fungerer, og de møder, hvis ikke jævnaldrende så i hvert fald unge, som er dybt optagede af politik og er frivilligt engagerede i politik, og de får også mulighed for at lytte til, hvordan forskellige politiske partier ankommer til de samme emner fra vidt forskellige vinkler. Eleverne præsenteres for materiale, der repræsenterer forskellige politiske partiers mærkesager. De unge får mulighed for at afprøve egne holdninger og ytre sig politisk i en tryk ramme, som skolen er og skal være. Med skolevalget skal de unge opleve, at de har en stemme, og at den er vigtig. Skolevalget kan hjælpe børn og unge med at forstå, at demokrati handler om at søge indflydelse og være med til at påvirke, hvor samfundet skal hen, og det er vigtigt, at vi alle sammen gør brug af vores demokratiske rettigheder og aldrig tager demokratiet for givet. Derfor er jeg meget stor tilhænger af og en varm fortaler for skolevalget.

Jeg har fulgt med i skolevalget i år. Jeg deltog også selv på en enkelt skole i Lyngby-Taarbæk Kommune og deltog i en samtale med nogle elever om nogle af de emner, der har været til debat, bl.a. atomkraft og topskat. Der bemærkede jeg en anelse forskellige synspunkter blandt pigerne og drengene, vil jeg sige.

Selv om jeg fulgte med i skolevalget, kender jeg ikke til alle detaljerne omkring de situationer, som forespørgerne henviser til, men jeg har selvfølgelig fulgt lidt med i medierne. Jeg mener også helt grundlæggende, at det er ude på den enkelte skole, at den slags situationer håndteres bedst. Men jeg vil godt sige, at så længe undervisningen lever op til folkeskolens formål, er der jo ikke noget, der hindrer, at elever præsenteres for synspunkter og materialer, som kan opleves som kontroversielle. Frihed gør nogle gange ondt, og det er

en vigtig del af unges demokratiske dannelse, at de oplever, at vi ikke behøver at være enige om alt, og at man må argumentere for sin sag med ordets magt, hvis man er uenig.

Det valgmateriale, der uddeles i forbindelse med skolevalget, kan rent juridisk betragtes som undervisningsmidler. Ligesom andre undervisningsmidler vil valgmaterialet være underlagt de rammer, som kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen har fastsat, og de kan se forskellige ud fra skole til skole, og sådan tror jeg også det skal være. Hvis en skole overvejer at gribe ind over for ytringer, der fremsættes i undervisningsmaterialer, f.eks. i forbindelse med skolevalg, så er det afgørende, at man på skolen gør sig grundige overvejelser, inden man griber ind. I den sammenhæng har skolelederne et stort ansvar, som jeg forventer at de lever op til. Og det må ikke lyde som en mistillidserklæring til skolelederne; jeg tror faktisk, at det her langt de fleste steder fungerer fuldstændig uproblematisk.

Man skal afveje forskellige hensyn som skoleleder, inden man vælger at gribe ind. På den ene side kan der være hensynet til elevernes trivsel og skolens ordensregler. På den anden side kan der være hensynet til at gennemføre en god undervisning i demokrati og medborgerskab, som skolevalget er en del af. Det kan være svære vurderinger, for demokrati kan godt være svært en gang imellem, men det er et ansvar, som skal løftes på den enkelte skole med skolelederen i spidsen, og det har jeg også tillid til at de kan. Det har jeg i øvrigt også nævnt i nogle skriftlige besvarelser til Folketinget. Tak for ordet.

Kl. 10:13

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Nu er der så adgang til en kort bemærkning fra hver af ordførerne, og den første, der har trykket sig ind, er hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:14

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det, og tak til ministeren for at opridse folkeskolens formålsparagraf. Jeg vil godt spørge ministeren om noget.

Er ministeren enig i – uden at forholde sig til det konkrete tilfælde – at i det tilfælde, at skolerne skrider ind over for og decideret forbyder, som det er set ved det her skolevalg, valgmateriale fra specifikke politiske partier, som helt generelt overholder folkeskolens formålsparagraf og de regler, der er i forhold til demokratisk legitime synspunkter, så er vi ude på et demokratisk overdrev? Og er ministeren enig i, at det ikke kan accepteres, at skolerne helt generelt skrider ind over for valgmateriale, som inden for alle normale demokratiske definitioner overholder præmisserne for legitime politiske synspunkter?

Kl. 10:15

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ministeren.

Kl. 10:15

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Som jeg også forsøgte at sige i min tale, er det jo en afvejning af forskellige hensyn. På den ene side er der hensynet til elevernes trivsel og skolens ordensregler, og på den anden side er der hensynet til at gennemføre god undervisning i demokrati og medborgerskab. I den praktiske, virkelige verden er det nok også nogle beslutninger, der skal træffes på meget kort tid. Der er nok ikke tid til at indkalde skolebestyrelsen og høre alle synspunkterne. Der er også nogle skoleledere, der står over for nogle svære afvejninger, der skal foretages på meget kort tid, og der prøver jeg så bare at være tydelig og sige, at man skal betragte det, der bliver uddelt af de ungdomspolitiske partier, som undervisningsmidler ligesom alt andet, og det har man som skoleleder et ansvar for.

Det er ikke et argument, at man ikke politisk bryder sig om det, der står i valgmaterialet, som er undervisningsmidler, så længe det er noget valgmateriale, der forholder sig til det, som er sat til debat, og i det her tilfælde handler det jo om udvisning af kriminelle udlændinge, og det var sat til debat i skolevalget. Og så længe det ikke overskrider skolens ordensregler og man har foretaget den afvejning, er der ikke noget problem med det. Jeg siger det her uden at dømme i forhold til den konkrete sag, som jeg må indrømme at jeg ikke kender i detaljen.

Kl. 10:16

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Der er ikke flere, der har trykket sig ind, så vi siger tak til ministeren.

Så kan vi gå i gang med forhandlingsrunden med de almindelige regler for korte bemærkninger. Først er det ordføreren for forespørgerne, hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 10:17

Forhandling

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Som skolelærer synes jeg, at skolevalget er et interessant og lærerigt projekt, men jeg synes også, at vi, netop fordi vi har at gøre med en demokratiøvelse af den helt store kaliber, skal være meget opmærksomme på, om konceptet er tilrettelagt på måder, der skaber demokratisk ubalance, og også hvad vi herindefra kan gøre for at garantere, at skolevalget forløber på den mest demokratiske og retfærdige måde.

Som tidligere ungdomsformand har jeg selv oplevet situationer, der gjorde mig bekymret: historier om lærere, der kalder elever for nynazister og laver Hitleroverskæg over for dem, der har stemt borgerligt, overfald og chikane af borgerlige debattører ude på skolerne, forsøg fra Dansk Ungdoms Fællesråd på at fjerne borgerlige mærkesager, som særlig vakte genklang hos eleverne, eksempelvis hårdere straffe, og i stedet fremme venstreorienterede dagsordener, samt forsøg på at opskalere antallet af debatter til et niveau, hvor det reelt kun er de store partier, der vil kunne deltage, og nu senest udelukkelsen af Dansk Folkepartis Ungdom fra en række skoler, der ville forbyde ungdomspartiets valgmateriale.

Et skolevalg er ikke blot en simulation; det er en praktisk uddannelse i demokratiet selv. Det er her, vores unge lærer om politisk engagement, forskelligheder og den dialog, der er livsnerven i ethvert sundt demokrati. At udelukke Dansk Folkepartis Ungdom fra den øvelse, uanset politiske uenigheder, sender et signal om, at nogle stemmer er mere velkomne end andre, hvilket strider imod selve idéen om demokrati. Vi må huske på, at de signaler, vi sender her i dag, former morgendagens borgere, og ved at udelukke Dansk Folkepartis Ungdom risikerer vi at opdrage en generation, der ser demokrati som et spørgsmål om magt frem for principper.

Skolevalget tilbyder en unik platform for eleverne til at engagere sig i politiske diskussioner, udvikle deres argumentationsevne og blive informerede borgere. Elever og unge mennesker skal hver dag navigere i et komplekst medielandskab, og det er derfor vores opgave at udstyre dem med evnen til at skelne mellem fakta og misinformation, en forståelse af digitale kampagners indvirkning på den politiske dagsorden og provokerende budskabers effekt og risici samt evnen til at deltage i den digitale demokratiske dialog på en ansvarlig og informeret måde. Gør vi ikke det, og argumenterer man i stedet for, at skolevalget og det undervisningsforløb, der er knyttet hertil, skal være udtryk for en mere beskyttet debat end den, eleverne hver dag møder og bevæger sig i, så gør vi de unge mennesker en bjørnetjeneste.

Det er netop i undervisningen, at eleverne får mulighed for at diskutere budskaber og virkemidler på et mere oplyst grundlag og analysere deres effekter og bagvedliggende intentioner fra forskellige vinkler og kritiske udgangspunkter. Netop her har de mulighed for at finpudse deres kritiske tænkning og analytiske færdigheder. Gennem debat og diskussion bliver eleverne opfordret til ikke bare at forstå, men også at udfordre de informationer og standpunkter, der præsenteres for. Det er en øvelse i at se verden fra flere perspektiver, at vurdere argumenternes styrke og svaghed, og det er derfor vigtigt, at den øvelse afspejler virkeligheden i det danske demokrati, inklusive alle politiske skillelinjer. Det er vores ansvar at sikre, at alle politiske stemmer har ret til at blive hørt, også i en uddannelsesmæssig kontekst som skolevalget. Vi skal beskytte og fremme vores demokratiske værdier og sikre, at også unge forstår betydningen af mangfoldighed i politisk repræsentation.

Så har vi en vedtagelsestekst fra Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Danmarksdemokraterne og Det Konservative Folkeparti, der lyder som følger:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget forventer, at skolevalg som en væsentlig demokratisk øvelse sikrer en bred og balanceret repræsentation af politiske standpunkter og afspejler virkeligheden i det danske demokrati, herunder de aktuelle politiske skillelinjer.

Skolelederen har som altid et ansvar for, at skolevalget forløber ordentligt, men det er afgørende for udviklingen af informerede og kritisk tænkende vælgere, at eleverne møder et spektrum af politiske synspunkter – og at skolevalget som koncept afspejler den reelle politiske mangfoldighed.

Skolevalget skal, ligesom skolerne, være præget af åndsfrihed, og Folketinget vil arbejde for, at skolevalget, i såvel tilrettelæggelsen af mærkesager som i selve afviklingen, sikrer en autentisk og engagerende læringsoplevelse, der forbereder eleverne på aktiv deltagelse i demokratiet, hvor alle demokratisk legitime synspunkter kan komme til orde.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 55).

Tak for ordet.

Kl. 10:21

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Det fremsatte forslag til vedtagelse vil nu indgå i forhandlingerne.

Der er en kort bemærkning til fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:21

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordførertalen. Jeg har egentlig bare brug for at spørge, om Dansk Folkeparti ikke også mener, at det er utrolig afgørende, at skolelederne faktisk vurderer undervejs, om der er noget her, som måske skaber mistrivsel blandt eleverne, og dermed egentlig også afvejer undervejs, om der er noget, man er nødt til at gribe ind over for, i forhold til at man er skoleleder og dermed også har et ansvar for at stoppe nogle ting.

Kl. 10:22

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:22

Mikkel Bjørn (DF):

Som skoleleder eller for den sags skyld skolelærer har man jo i hele sit virke et ansvar for at sikre, at alting forløber på en ordentlig og fair måde, og at der ikke er nogen, der udsættes for unødvendig

hetz eller lignende. Det er enhver skoleleders opgave. Men det er ikke ensbetydende med, at man skal slå ned på demokratiske, legitime synspunkter i en valghandling, der skal repræsentere det reelle demokrati, som det rent faktisk udfolder sig ude i virkeligheden. For skolevalget giver ikke mening, hvis det ikke er udtryk for den måde, som demokratiet reelt fungerer på, og de synspunkter, der reelt kommer til udtryk i et demokrati som det danske. Så jo og nej er nok svaret på det spørgsmål.

Kl. 10:23

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Fru Anni Matthiesen frafalder. Så er der ikke flere korte bemærkninger, og vi siger tak til ordføreren. Vi kan gå videre til Socialdemokratiets ordfører, og det er fru Birgitte Vind.

Kl. 10:23

(Ordfører)

Birgitte Vind (S):

Tak for ordet. I Socialdemokratiet værdsætter vi skolevalgene og børns mulighed for at stifte bekendtskab med politiske argumenter, debat og afstemning, og i år deltog faktisk mere end 70.000 børn. Det var jo helt fantastisk, og det er lige til at blive glad af. Skolevalgene er blevet en fantastisk tradition herhjemme, akkurat som den dag, hvor vi åbner Folketinget, og Ungdomsparlamentetsdag, hvor børn kan komme herind og debattere og afprøve udvalgsarbejdet. Skolevalgene er også et modstykke til den meget polariserende debat, der indimellem foregår på de sociale medier og i medierne i det hele taget. Den debat bliver meget let forsimplet og unuanceret og desværre også med en meget hård og uforsonlig tone. Det der med at debattere ansigt til ansigt er jo en rigtig, rigtig god øvelse. Derfor er det også en glæde at opleve børn og unge kaste sig ind i sager og prøve at argumentere og skaffe sig flertal for deres synspunkter.

Jeg kan i hvert fald huske, at jeg, da jeg på et tidspunkt skulle være formand i et af børneudvalgene her i Folketinget, oplevede, at børnene virkelig stræbte efter at mødes og blive enige og nå til enighed og strække sig ind mod hinanden. Det var en rigtig, rigtig god oplevelse, og derfor hylder jeg og vi i Socialdemokratiet skolevalgene, som jo netop er med til at træne børnene i det, så jeg vil sende en kæmpe tak til de skoler, hvor ledere og lærere har engageret sig selv og eleverne i det danske demokrati. Netop fordi skolevalgene afvikles på vores folkeskoler og blandt børn, er det selvfølgelig også de voksne på skolen, der har ansvaret for at afvikle skolevalgene på en måde, der passer til den enkelte skole. I Socialdemokratiet har vi tillid til, at det ansvar ligger hos den enkelte skoleleder, der i forvejen hver eneste dag træffer mange beslutninger til gavn for alle elever og undervisningsmiljøet på skolen og løfter ansvaret for rammerne i det hele taget, og at de altså også kan gøre det, når det kommer til skolevalget.

Jeg glemte den reviderede udgave af forslaget til vedtagelse nede på min plads, så jeg er nødt til lige at hente det. (*Den fg. formand:* Erling Bonnesen: Det er fair nok). Tak for det.

På vegne af Socialdemokratiet, Venstre, Moderaterne, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten og Alternativet vil jeg gerne fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»En del af folkeskolens formål er at danne børn og unge til aktive, demokratiske medborgere. Skolevalget er et undervisningsforløb, der skal give eleverne en indføring i, hvordan demokratiske valg fungerer, herunder give børn og unge mulighed for at afprøve egne holdninger og ytre sig, også når meningene brydes.

Materialet til skolevalget er undervisningsmidler og er derfor underlagt de retningslinjer, som kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen har fastlagt for undervisningens tilrettelæggelse.

Folketinget opfordrer til, at man på den enkelte skole gør sig grundige overvejelser, hvis man overvejer at gribe ind over for ytringer, der fremsættes i undervisningsmidler, f.eks. i forbindelse med skolevalget.

I den sammenhæng påhviler der skolelederne et stort ansvar i forhold til både hensynet til elevernes trivsel og skolens ordensregler, men også til at sikre god undervisning i demokrati og medborgerskab.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 56).

Tak.

Kl. 10:26

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Mange tak for det. Det fremsatte forslag til vedtagelse indgår nu i forhandlingerne. Så er der en kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn.

Kl. 10:26

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Jeg er nysgerrig på, om Socialdemokratiets ordfører er enig i, at hvis skolevalget skal have en demokratisk legitimitet som et eksempel på demokratiet, som det udfolder sig, så skal det også være udtryk for den demokratiske debat, som den også udfolder sig i virkelige demokratiske valgafviklinger. Og at det ellers bliver uægte, så vi dermed, som jeg også nævnte i min egen tale, gør eleverne en bjørnetjeneste ved ikke for alvor at lære dem, hvordan de tænker kritisk, hvordan de udfordrer hinanden i forhold til argumenter, som de ikke nødvendigvis er enige i, men som de måske synes er usympatiske eller noget andet, set i forhold til at man så ikke kan have en reel debat om rigtig og forkerte måde at kommunikere på osv. osv., altså hvis ikke skolevalgets debatter rent faktisk er udtryk for den måde, som demokratiet udfolder sig på ude i virkeligheden.

Kl. 10:27

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Ordføreren.

Kl. 10:27

Birgitte Vind (S):

Jeg er meget enig i, at man selvfølgelig skal tilstræbe sig at nærme sig virkeligheden så meget som overhovedet muligt. Vi skal så altid have in mente, at tingene foregår blandt børn, og at det er de voksnes ansvar at tilpasse det, der foregår ude i virkeligheden, til det sprog, der skal omsættes til børn og den måde, tingene skal formidles på. Så med det forbehold vil jeg svare ja til spørgsmålet.

Kl. 10:28

Den fg. formand (Erling Bonnesen):

Hr. Mikkel Bjørn frafalder. Så siger vi tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, og så går vi til Venstres ordfører, og det er fru Anni Matthiesen.

Kl. 10:28

(Ordfører)

Anni Matthiesen (V):

Tak for ordet, og tak til Dansk Folkeparti for at have rejst debatten her denne fredag. Jeg tror, vi er mange, der kan blive enige om, at skolevalget er et rigtig godt tiltag. Mange af os har måske også prøvet at være med en tur til skolevalg derude. Det har jeg i hvert fald selv, og jeg synes, at det giver rigtig god mening, at unge mennesker på den her måde får lov til at snuse til demokratiet og for den sags skyld at sætte sig ind i, hvordan demokratiet fungerer.

En del af vores demokrati er jo også, at vi alle sammen er meget forskellige og har mange forskellige holdninger. Også vi, der sidder her, som så heldigvis samles om mange forskellige ting, har jo indimellem mange uenigheder, men det, der er fantastisk ved demokrati-

et, er jo netop, at man har mulighed for at diskutere tingene, at man har muligheden for at ytre sig og komme frem med sine holdninger og for den sags skyld også være med til at påvirke tingene, inden man træffer beslutning.

Når der er forskellige meninger, er det selvfølgelig også utrolig vigtigt, at vi viser respekt for hinanden, også selv om vi er uenige. Derfor kan jeg i hvert fald også tilslutte mig, at en afgørelse om, hvorvidt et ungdomsparti har opført sig ordentligt i forbindelse med et skolevalg, jo ligger hos skolelederen på den lokale skole. Jeg synes i hvert fald, at det er vanskeligt for mig at blande mig i den beslutning eller de beslutninger, en skoleleder eventuelt går ind og tager på det tidspunkt. Også som sagt fordi det måske, når man ikke selv er til stede lige i nuet, kan være vanskeligt at se, hvad det er, der er foregået. Kort og godt stoler jeg faktisk på, at skolelederne dér tager de rigtige valg.

Når det så er sagt, er min appel også, at man i politik jo samtidig skal huske, synes jeg, at opføre sig ordentligt, og det er måske især vigtigt, når man strides om vildt store uenigheder. Jeg tror i hvert fald, at man måske skal huske på, at vi jo også, når vi diskuterer tingene her i salen, kan være vildt uenige, men ordentligheden er jeg i hvert fald ked af hvis vi sætter over styr, for jeg tror egentlig, at man på den lange bane måske endda når længere, hvis man også behandler hinanden med respekt.

I et samfund som det danske skal vi give plads til uenigheder, og jeg vil også understrege, at det undervejs, når man f.eks. har været i Folketinget i mange år, som jeg efterhånden har været, måske endda også er uenighederne, der kan være med til at flytte en som menneske, ved at man får nye indsigter og måske kommer til at tænke dybere over nogle bestemte emner, hvad der jo så også stille og roligt gør, at man selv som menneske får et andet syn på nogle ting. Derfor vil jeg godt slutte af med at sige, at lad os nu holde fast i ordentligheden. Den varer længst, men giv også plads til uenigheden. Tak for ordet.

Kl. 10:31

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn fra Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:31

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg er bare nysgerrig på, om Venstres ordfører er enig i, at når vi sætter hele det statslige apparat bag et koncept som skolevalget – det er statsministeren, der udskriver det, det er valgafviklingen herinde på Christiansborg, og det er Dansk Ungdoms Fællesråd og Børne- og Undervisningsministeriet osv., der er med til at arrangere det – har vi som Folketing en forpligtelse til at have hånd i hanke med, at skolerne selvfølgelig ikke fjerner demokratisk legitime partier eller holdninger ude fra skolerne.

Det er jo ingen hemmelighed, at der er et flertal af skolelærere, der stemmer til venstre for den politiske midte. Og hvis der sidder en enkelt skolelærer eller to rundt i landet og er så, hvad skal man sige, optaget af deres egen politiske dagsorden, at de er villige til at udelukke specifikke politiske synspunkter – altså, vi havde et eksempel fra en skole i Nordjylland, hvor vi som det eneste ungdomsparti blev udelukket, allerede inden den her flybillet overhovedet var lanceret, på baggrund af plads – så er det jo i virkeligheden et meget godt eksempel på, at der er et problem. Og det er jeg nysgerrig på om Venstres ordfører er enig i.

Kl. 10:32

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 10:32

Anni Matthiesen (V):

Jeg kan betrygge Dansk Folkepartis ordfører med at sige, at når der pågår skolevalg, er det bl.a. også noget af det, som jeg selv personligt holder øje med. Jeg kan også betrygge med at sige, at når der bliver sendt beskeder forskellige steder fra til min mailindbakke, svarer jeg dem, og det foregår bl.a. også under skolevalget. Så jeg synes helt klart, at vi har en forpligtelse til at følge med i, hvordan det foregår, og hvordan det udvikler sig videre, men så har jeg også tillid til, at det i de enkelte tilfælde, når det foregår derude, er skolelederens ansvar. Det er skolelederen, der jo er nødt til at agere, hvis skolelederen f.eks. får øje på, at der nu foregår noget, som kan udløse, at flere elever begynder at mistrives osv. Så er det skolelederen, der er nødt til at agere i den situation.

Kl. 10:33

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 10:33

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg er nysgerrig på, om den tillid til skolelederne rækker sådan ubegrænset. Altså, hvis der nu eksempelvis er en skoleleder, der siger, at Dansk Folkepartis Ungdom ganske enkelt bare ikke er velkomne på den skole – og det er fuldstændig uafhængigt af, hvilke kampagner eller andet de har med; de er bare ikke er velkomne på den skole – er det så også der, hvor ordføreren vil sige: Jeg har tillid til, at den enkelte skoleleder kan foretage den vurdering; det vil jeg ikke gå ind og blande mig i osv. osv.? Eller mener hun trods alt, at det ville være over grænsen?

Kl. 10:34

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 10:34

Anni Matthiesen (V):

Hvis det var den melding, der kom, ville jeg nok synes, det måske var over grænsen. Eller også skal det i hvert fald være vildt godt underbygget, hvorfor man så melder det ud. Jeg må så sige, at i det her har Undervisningsministeriet jo også et ansvar for at følge med i tingene omkring skolevalget, og det er jeg også helt sikker på at man gør derfra.

Kl. 10:34

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører i rækken, og det er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance – undskyld, der var lige lavet en streg her. Det er hr. Sigurd Agersnap fra Socialistisk Folkeparti. Jeg beklager. Velkommen til.

Kl. 10:34

(Ordfører)

Sigurd Agersnap (SF):

Tak for ordet, formand. Det kunne jeg også bedre få til at give mening. Demokratiet er ikke bare en styreform. Det er også en livsform, og det er en livsform, som hver generation skal tilegne sig. Hal Koch sagde det meget godt: Når der er uenigheder, kan man enten slås sig til rette, eller man kan tale sig til rette. Det sidste er klart at foretrække. Demokratiet er ikke bare den stærkeste ret, og det skal ikke bare være en krig på ord. Det skal være en proces, hvor argumenter udveksles, forskellige perspektiver kommer frem og vi sammen bliver klogere, om ikke andet så på hinanden, hvor vi hver især kommer fra, og hvor vores holdninger kommer fra.

Evnen til at tænke og handle demokratisk er man ikke født med. Det er en kompliceret livsform. Det er noget, vi skal tillære os gennem opdragelse og uddannelse, og her spiller skolen en helt central rolle. I SF er vi meget optaget af, at skolen er fundamentet for at danne demokratiske medborgere, som kender deres rettigheder, kender demokratiet og kan deltage i alle dele af samfundslivet. Skolevalget er et godt bidrag til den demokratiske dannelse. Med skolevalget får de unge en chance for at danne deres egne holdninger, afprøve dem og sige, hvad de selv synes er vigtigt. De får lov at følge og prøve den demokratiske og politiske debat. Eleverne vil opleve, at holdninger støder sammen, at de bliver udfordret på deres egne synspunkter, at debattører udfordrer hinanden, og at de dermed bliver klogere både på deres egne og andres synspunkter, og også, at de forhåbentlig får en demokratisk selvtilid, som vi desværre kan se har været faldende blandt ungdommen.

Skolevalget skal understøtte skolernes arbejde med demokrati og at danne demokratiske borgere, og formålet er, at eleverne bliver klogere. Det er ikke en meningsmåling for de politiske partiers position hos ungdommen, selv om det, ikke mindst blandt politiske kommentatorer, nogle gange udlægges sådan. Det er et undervisningsformål. Derfor er materialet til skolevalget også at betragte som undervisningsmateriale. Det skal bidrage til undervisningen, og materialet er derfor underlagt de regler for undervisningsmateriale, som er fastsat af skolebestyrelsen eller kommunalbestyrelsen. Materialet kan altså ikke stride imod de regler, men der bør gælde en udstrakt ytringsfrihed.

Jeg har personligt ikke sympati med de flyers, som Dansk Folkepartis Ungdom uddelte, og som den her forespørgselsdebat indirekte handler om. Både indhold og form er jeg politisk uenig i, og det ville jeg have talt imod ude på den enkelte skole. Men jeg mener også, at det er sådan, det skal håndteres. Det skal mødes af modargumenter. Jeg mener også, at man på den enkelte skole virkelig skal overveje det grundigt, inden man vælger at skride ind over for ytringer og materiale i forbindelse med skolevalget. Ytringsfriheden bør vægtes meget højt.

Når det er sagt, ser jeg, at den bedste løsning er, at vi har tillid til, at de enkelte skoler, skoleledelser og skolebestyrelser bedst håndterer overvejelser om undervisningsmateriale, ikke mindst især hvis en debat udvikler sig uheldigt på en skole. Derfor støtter vi i SF vedtagelsesteksten læst højt af Socialdemokratiet tidligere. Tak for ordet.

Kl. 10:37

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for talen. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:37

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg syntes egentlig, det var meget fint, at SF slog fast, at det efter deres vurdering havde været den rigtige måde at håndtere det her på, at man havde taget debatten ude på skolerne i stedet for at udelukke Dansk Folkeparti fra at kunne deltage i debatterne. For det er jo sådan, vi bliver klogere, og det er jo sådan, vi også udfordrer synspunkter og lærer at argumentere; det er ved at mødes om argumenter og synspunkter, som vi ikke nødvendigvis er enige om. Så tak for det.

Kl. 10:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Sigurd Agersnap (SF):

Det er jeg helt enig i, og jeg synes, at det er det, der skal være formålet med skolevalget, nemlig at holdningerne brydes i debatterne ude på skolerne, og at man også dér som debattør kan sige klart fra over for det, hvis der er holdninger eller ytringer, som andre partier kommer med, og som man ikke er enig i. Så det mener jeg er den bedste måde at gøre det på.

Kl. 10:38

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Helena Artmann Andresen fra Liberal Alliance.

Kl. 10:38

(Ordfører)

Helena Artmann Andresen (LA):

Tak for det. Skolevalget er en god og anderledes måde at lære om demokrati og om de forskellige partier på for vores elever i vores grundskoler. Som ministeren nævnte, blev der både diskuteret atomkraft og topskat, og det synes jeg jo som LA'er er en dejlig ting, og jeg er da også glad for og stolt over det resultat, der kom.

Men i år var der ikke kun en debat til skolevalget; der var også virkelig gang i den offentlige debat, fordi Dansk Folkepartis Ungdom havde lavet en flybilletflyer. Personligt bryder jeg mig ikke om udformningen af den flyer, men det er en legitim holdning at have, at kriminelle udlændinge skal ud – en holdning, vi i LA deler, og som DUF har godkendt. Men at Dansk Folkeparti på nogle skoler nægtes retten til at deltage og uddele valgmateriale, synes jeg er meget, meget vidtgående, og jeg synes heller ikke, at det bør finde sted.

Eleverne skal præsenteres for forskellige holdninger, uagtet om skolelederen er enig eller uenig med ungdomspartiets holdninger. Det er jo sundt og lærerigt at blive præsenteret for forskellige synspunkter, og hele formålet med skolevalget er også at give eleverne erfaringer med at kunne danne sig holdninger og kunne argumentere og stifte bekendtskab med de forskellige politiske partier, der er opstillingsberettiget til Folketinget. Og det er jo lidt svært, hvis der er nogle ungdomspartier, der bliver udelukket fra debatterne. Jeg er glad for ministerens svar på forespørgselsdebatten og bliver også betrygget i det. Tak for ordet.

Kl. 10:40

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for talen. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:40

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg vil bare sige tak til Liberal Alliance for at stå fast på ytringsfrihedens grund. Det synes jeg er vigtigt at vi som partier herinde i Folketinget gør, så jeg synes, det var en rigtig fin tale. Så tak for det.

Kl. 10:40

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 10:40

Helena Artmann Andresen (LA):

Selv tak. Ytringsfriheden er jo noget af det allerallervigtigste, vi har, så det skal vi selvfølgelig stå fast på.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Sigurd Agersnap for en kort bemærkning.

Kl. 10:40

Sigurd Agersnap (SF):

Ordføreren fik sagt, at DUF havde godkendt, jeg hørte det som materialerne, og det vil jeg bare lige have opklaret i debatten. Altså, som jeg har forstået det, er det, DUF har godkendt, listen over mærkesager. Er det ikke også sådan, ordføreren har forstået det?

Kl. 10:41

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 10:41

Helena Artmann Andresen (LA):

Jo, beklager, hvis det ikke er det, jeg har fået sagt. Det er i hvert fald det, jeg har skrevet, og det, jeg troede jeg havde fået sagt. Men det er mærkesagerne, som DUF har godkendt.

Kl. 10:41

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi går videre til den næste ordfører i rækken, hr. Lars Arne Christensen fra Moderaterne.

Kl. 10:41

(Ordfører)

Lars Arne Christensen (M):

Tak for ordet. I 2010 tog Dansk Ungdoms Fællesråd initiativ til at nedsætte en kommission, Valgretskommissionen, der skulle undersøge de unges demokratiske engagement og fange de unges interesse for de demokratiske spilleregler, så de kunne blive medspillere i den demokratiske proces. I december 2011 afgav kommissionen sine forslag til tiltag, der kunne styrke de unges deltagelse i demokratiet. Et af de 28 tiltag var at indføre årlige skolevalg, og siden 2015 har der således været afholdt skolevalg i de danske skoler hvert andet år.

Tanken bag at afholde skolevalg er at øge de unges valgdeltagelse, hvilket er vigtigt for at fremtidssikre demokratiet, fordi det at stemme i høj grad handler om at etablere en naturlig vane hos de unge. Den danske valgdeltagelse er sammenlignet med andre landes rigtig høj, så derfor er jeg glad for, at vi i Danmark er gode til at bringe vores demokratiske tradition videre til den næste generation.

I folkeskolelovens formålsparagraf har vi formuleringen om, at skolen skal være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Skolen skal forberede eleverne til deltagelse og medansvar, og den skal være forberedende i forhold til elevernes rettigheder og pligter som samfundsborgere. Ytringsfrihed, accept og tolerance er centrale og vigtige værdier i det danske demokrati. De værdier er helt sikkert ikke nogen, som skolebørnene til hverdag går rundt og tænker over, men det kan skolevalget måske være med til at ændre på. Den indflydelse, man kan have på samfundet gennem vores demokratiske processer, kan skolevalget være med til at lære vores børn noget om. Her er det vigtigt, at man lærer at tænke over kritiske budskaber, danne sig sin egen holdning, men også lære at acceptere og tolerere, at andre muligvis ser anderledes på tingene.

Forespørgerne sætter spørgsmålstejn ved bestemte hændelser, der fandt sted under det seneste skolevalg. Jeg ved ikke, hvad der er op og ned i den eller de konkrete sager, og jeg vil heller ikke her på Folketingets talerstol som sådan debattere, hvad der er frem og tilbage i de konkrete sager. Vi mener ikke, at politik skal basere sig på enkeltstående hændelser; det synes vi er en god politisk rettesnor, som vi bør stræbe efter at følge, når vi skal lave politik.

Moderaternes hovedindtryk er, at skolevalget fungerer rigtig godt, både for lærerne, for skolelederne og for vores børn og unge. Det giver eleverne den første, men nok også den bedste oplevelse af at deltage i et demokratisk valg. Regeringen er også i gang med en omfattende frisættelse af folkeskolen. Hvis vi skal leve op til, hvad vi vil med hensyn til at frisætte folkeskolen, skal vi også have tillid til, at skolelederne kan styre et skolevalg ude lokalt. Skolevalget er 3 ugers intens demokratiundervisning og besøg af ungdomspartierne, der kulminerer i et besøg i en stemmeboks, og derfor er alt materiale, der udleveres, også en del af undervisningen. Jeg stoler trygt på, at skoleledere, lærere og skolebestyrelser selv kan vurdere, hvad der er bedst, ude lokalt.

Betyder det så, at der er tale om en let opgave? Nej, det gør det ikke. Men i Moderaterne tror vi på, at skolelederen, lærerne og skolebestyrelsen er bedre rustet til at foretage den vurdering, end vi er her på Christiansborg. Vi skal have tillid til vores skoleledere, lærere og skolebestyrelser ude lokalt. Tak for ordet.

Kl. 10:44

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Karina Adsbøl fra Danmarksdemokraterne.

Kl. 10:44

(Ordfører)

Karina Adsbøl (DD):

Tak for det. Skolen har en stor og vigtig rolle i forhold til at understøtte demokratiet. Folkeskolen skal bl.a. forberede eleverne på deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Derfor skal skolen være præget af ligeværd, åndsfrihed og demokrati. Det følger også helt af folkeskolens formålsparagraf.

Skolevalget giver de unge en unik mulighed for at opleve en autentisk gennemført valghandling, hvor de som unge mennesker netop har egne holdninger og meninger og får mulighed for at afprøve disse og ytre sig om det, de finder vigtigt og værdifuld. De unge kan også i forbindelse med skolevalget opleve, at demokrati ikke altid er lige nemt, at holdninger brydes, og at der opstår debat og diskussioner om forskellige emner.

Når elever får besøg fra politiske partier i forbindelse med skolevalget, bliver eleverne jo præsenteret for forskellige politiske synspunkter. Det kan medvirke til elevernes forståelse af et demokratisk samfund og dermed bidrage til opfyldelse af folkeskolens formål. Skolevalget kan bl.a. hjælpe unge med at forstå, hvad demokratiet handler om, herunder hvordan man kan gøre sin indflydelse gældende ved at deltage i debatten. Og det er vigtigt, at man gør brug af sine demokratiske rettigheder og aldrig tager demokratiet for givet. Derfor er det også vigtigt at understrege, at skoler således i deres arbejde også skal respektere ytringsfriheden, der følger af grundlovens § 77.

Jeg var også ude at deltage i skolevalget, og der vil jeg bare sige, at det var en sand fornøjelse at se de unge mennesker debattere på kryds og tværs. På den skole, jeg besøgte, var der netop en skoleleder, der, hvis der kom buhråb eller andet, holdt orden i sagerne, i forhold til hvordan man skulle debattere med hinanden, så det var en sand fornøjelse.

Når vi debatterer det her i dag, mener jeg, at det selvfølgelig skal være sådan, at når skolerne inviterer, inviterer de bredt. Jeg tænker, at vi nok alle sammen som partier ville tænke vores, hvis vi lige pludselig blev udelukket fra en række skoler og ikke kunne deltage, på grund af at der måske var nogle, der ikke syntes, at vores holdninger og meninger var de rigtige. Så jeg mener, det er vigtigt, at man har et bredt og repræsentativt udsnit af alle partier, for det er jo netop det, det handler om, så meningene netop kan brydes. Tak for ordet.

Kl. 10:47

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Næste ordfører i rækken er fru Dina Raabjerg fra Det Konservative Folkeparti.

Kl. 10:47

(Ordfører)

Dina Raabjerg (KF):

Tak for ordet. Jeg står her som stedfortræder for ordfører Lise Bertelsen, der desværre ikke havde mulighed for at være til stede i salen i dag, og jeg vil starte med at sige tak til Dansk Folkeparti for forespørgslen.

For Det Konservative Folkeparti er retten til at ytre sig en af kerneværdierne i det danske demokrati. Et af skolens vigtigste dannelseselementer er at give eleverne mulighed for at reflektere, deltage og afprøve deres egne holdninger i en demokratisk debat. Det er bl.a. ved deltagelse i skolevalget, at eleverne får mulighed for at blive præsenteret for forskellige partiers holdninger, værdier og politiske synspunkter.

Derfor er det helt afgørende, at elever bliver præsenteret for forskellige politiske synspunkter, for at de netop derved opnår indsigt i og forståelse for vores partipolitiske forskelligheder, vores demokratiske samfund og de muligheder, der ligger i vores ytringsfrihed og vores demokratiske rettigheder, og så eleverne kan tage afstand eller begejstres, blive politisk nysgerrige og afgive deres stemme.

For Det Konservative Folkeparti er det vigtigt, at man ikke begrænser ytringer fremsat i undervisningsmateriale i forbindelse med skolevalget, men at man netop lægger op til at diskutere de forskellige partiers ytringer og deres hensigt, betydning og konsekvenser. Det er først, når vi gør det muligt, at vores unge mennesker lærer om demokratiet. Tak for ordet.

Kl. 10:49

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:49

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg vil bare takke Konservatives ordfører for en, synes jeg, rigtig fin ordførertale, som opridses fundamentet for demokratiet, nemlig at vi kan debattere synspunkter frem og tilbage, nogle gange på måder og med ord og værktøjer, som vi ikke selv ville have brugt. Men det er netop sådan, vi bliver klogere og også udvikler os som mennesker og debattører i et demokratisk samfund. Så tak for det.

Kl. 10:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 10:50

Dina Raabjerg (KF):

Jeg siger tak for bemærkningen.

Kl. 10:50

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Vi siger tak til ordføreren og tillykke med debuten på talerstolen.

(Dina Raabjerg (KF): Tak skal du have). Den næste ordfører i rækken er fru Anne Hegelund fra Enhedslisten.

Kl. 10:50

(Ordfører)

Anne Hegelund (EL):

Tak for ordet. Hele præmissen for skolevalget er jo, at det ikke er et valg, men et undervisningsforløb. Og det skal godt nok lære eleverne

noget om, hvordan demokratiske valg fungerer, men det skal foregå i et mere beskyttet rum og med et hensyn til elevernes trivsel og til, at der er et, ja, trykt undervisningsmiljø, for det skal jo netop handle om, at eleverne tør at prøve deres egne holdninger af og sige dem højt, så de får nogle oplevelser med at have en demokratisk debat. Det gør bare, at det bliver enormt vigtigt, at der bliver ramt den rigtige balance mellem politisk mangfoldighed og det her trygge undervisningsmiljø og elevernes trivsel, og så er det selvfølgelig vigtigt, at det bliver afviklet på en ordentlig måde, og der tænker jeg, at det er rigtig vigtigt at have respekt for, at det må man finde ud af ude på skolerne.

Hvad end det er skoleledelsen, lærerne eller skolebestyrelsen, der er inde over, så skal vi have respekt for det lokale nærdemokrati. Det kan jo også være en del af et folketingsvalg, at det ikke altid er alle partier, der bliver inviteret, eller at man synes, at der er en debat, der kører på en anden måde, end man selv godt kunne have tænkt sig. Men der tænker jeg, at vi må have rigtig meget tillid til, at her er det altså nogle lærere og nogle skoleledere og fagligheden, der er i spil.

Jeg var selv ude til Lærfest, som CFU stod for, den anden dag, og der havde de også udviklet sådan noget, der hed SkoleGPT, for at eleverne kunne lære noget om kunstig intelligens i et mere beskyttet rum. Der tænker jeg bare, at når det er hele præmissen, at det her skal være lærerigt og være noget, eleverne bliver klogere af, så må vi også have tillid til, at det er lærernes faglighed, der skal i spil derude. Og man skal tænke over det, altså have det her hensyn for øje, når man udvikler det, der ikke er valgmateriale, men undervisningsmateriale, i de enkelte ungdomspartier. Men jeg synes ikke, at vi skal blande os alt for meget i det fra Christiansborgs side.

Så vi bakker meget op om den vedtagelsestekst, der allerede er, og vi er med på den. Og så håber jeg bare, at alle har lært noget af det forløb, der har været i den her omgang, og mest af alt håber jeg, at eleverne har lært noget af deres skolevalg, og at det har klædt dem på til at deltage aktivt i vores demokrati.

Kl. 10:53

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti. Værsgo.

Kl. 10:53

Mikkel Bjørn (DF):

Tak for det. Fru Anne Hegelund nævner et trykt undervisningsmiljø, og der er jo en kosmisk retfærdighed over, at fru Anne Hegelund står på talerstolen i dag, for tilbage i 2019 deltog fru Anne Hegelund i en skolevalgsdebat, hvor en ung, 16-årig pige fra dengang Nye Borgerliges Ungdom blev kaldt nazist af fru Anne Hegelund. Det er jeg nysgerrig på om er det, fru Anne Hegelund kendetegner som et trykt undervisningsmiljø.

Fru Anne Hegelund skrev dengang på Facebook, at Nye Borgerlige burde være blevet udelukket fra at deltage ved skolevalgene. Er det det, der er Enhedslistens politik i forhold til skolevalg, altså at der er visse partier, der bør udelukkes fra at deltage i den demokratiske debat, eller hvad mener fru Anne Hegelund i dag? Dengang var hun 30 år gammel, nu er hun 35 år, vil jeg gætte på, men jeg er nysgerrig på, om hun har ændret holdning siden da.

Kl. 10:54

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 10:54

Anne Hegelund (EL):

Jeg vil sige, at du måske også tager det lidt ud af kontekst. Jeg ville aldrig kalde en 16-årig meddebattør nazist. Jeg tror, jeg problematiserede, at der havde været en rundspørge, hvor Nye Borgerlige hav-

de budt folk, der havde været medlem andre steder, velkommen. Jeg personligt syntes ikke, at det var et supertrykt undervisningsmiljø, hvis man kunne risikere, at det var sådan nogle folk, der var med i skoledebatter, men jeg har aldrig tænkt, at det var Enhedslisten eller Folketinget, der skulle bestemme det. Der kan man jo heldigvis have forskellige holdninger til, hvad man synes er et trykt undervisningsmiljø. Det synes jeg er op til lærerne, som jeg også lige har nævnt. Jeg tænker, at det har været utrykt for nogle elever, at der lå den her flybilletflyer på deres stol, men jeg synes, det er op til skolerne at sørge for, at der er et ordentligt og trykt undervisningsmiljø. Så kan man jo hver især i de forskellige partier have nogle holdninger til det, men det betyder ikke, at det er i Folketinget, den beslutning ligger.

Kl. 10:55

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 10:55

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg citerer her fra fru Anne Hegelunds eget facebookopslag:

Jeg blev alligevel overrasket over at skulle sidde i panel med en fra Nye Borgerliges Ungdom. Ingen nazister i vores gader, og kan vi please hjælpe hinanden med, at der ikke kommer nynazister i Folketinget.

Er det udtryk for, at Enhedslisten mener, at Dansk Folkeparti, Nye Borgerlige og partier, som Enhedslisten er uenige med, bør udelukkes fra at deltage i danske skolevalg?

Kl. 10:55

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 10:55

Anne Hegelund (EL):

Det var et udtryk for, at jeg syntes, det var enormt chokerende, at Nye Borgerlige syntes, det var helt fint at lukke medlemmer ind, som havde nynazistiske sympatier, og ikke var kritiske over for det. Lige i forlængelse af det var der så skolevalg, hvor jeg syntes, det var enormt bekymrende, hvem man så kunne risikere at skulle møde derude, og mere, hvad man kunne risikere at eleverne var tvunget til at lytte til. Jeg går meget op i ytringsfrihed, men det er jo ikke det samme som lyttetvang, og det tænker jeg også er det hensyn, som har ramt Dansk Folkepartis Ungdom, altså at man også er nødt til at være enormt påpasselig og tage hensyn til, at det er skoleelever, der skal have en rigtig god oplevelse med skolevalg ude på skolerne, og at det skal man tænke over, når man udvikler de her undervisningsmaterialer, som valgmaterialet er i den her sammenhæng.

Kl. 10:56

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Så er der et spørgsmål fra hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

Kl. 10:56

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er meget interesseret i at høre, hvad det er for tanker, fru Anne Hegelund gør sig, i forhold til hvordan man så bør formidle over for skolebørn, jo ikke mindst i forhold til de brochurer, jeg så, fra Enhedslisten med brændende politibiler og molotovcocktails, og hvad der i hvert fald for en udenforstående måtte ligne sådan nærmest borgerkrigs-lignende tilstande – det kan jo være, det er mere hverdags-lignende tilstande for et medlem af Enhedslisten. Men hvilke overvejelser har fru Anne Hegelund gjort sig i forhold til det her

meget voldsomme udtryk, som Enhedslisten vælger at præsentere over for også ganske unge mennesker?

Kl. 10:57

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 10:57

Anne Hegelund (EL):

Jeg ved, at det klistermærke, som der har været noget debat om at en enkelt skoledebattør havde fået med ud til en enkelt debat, ikke var tiltænkt skolevalget overhovedet. Der tænker jeg da også, at det er noget, man har lært af, og at man lige kigger en ekstra gang på, hvad det er for materialer, man har med ud til de her debatter. Men det var jo ikke Enhedslisten, som var afsender af det her klistermærke. Så jeg må bare sige, at der tænker jeg, at de i ungdomsorganisationerne har tænkt sig meget godt og grundigt om, i forhold til hvad det giver mening at have med til skolevalg, og hvad der ikke gør. Det håber jeg da også at Dansk Folkepartis Ungdom tænker over, før de udvikler materialer tiltænkt skolevalget, som man den her gang har haft en oplevelse med at nogle skoler ikke har syntes bidragede til et trykt og godt undervisningsmiljø. Det tænker jeg da at alle ungdomsorganisationer skal være meget opmærksomme på.

Kl. 10:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 10:58

Morten Messerschmidt (DF):

Men der er jo ikke i sig selv noget galt i at vise den virkelighed, som vi prøver at lave om. Og jeg håber og forstår fru Anne Hegelunds svar sådan, at man ikke er tilhænger af molotovcocktails og brændende politibiler i gadebilledet. Det kan jo sagtens være en del af en kommunikation, og det er vigtigt, at også unge mennesker forstår, at det er en del af den virkelighed, som desværre er skabt takket være Enhedslistens retspolitik. Så derfor er det et spørgsmål om, hvordan man præsenterer det. Og jeg kan slet ikke forstå den legitimering, der ligger i fru Anne Hegelunds tilgang til, at skoler gerne må udelukke nogen. Burde det ikke snarere være sådan, at man som skole tager det på sig og siger: Nu kommer der en debat, hvor vi skal se nogle ting fra virkeligheden og så forklare den virkelighed – i stedet for at man som et andet totalitært regime siger: De må ikke være med?

Kl. 10:58

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 10:59

Anne Hegelund (EL):

Jeg ville da også tænke, at det var enormt ærgerligt, hvis det var i Enhedslisten, at vi havde oplevet at blive udelukket fra nogle debatter, men jeg håber da også, at det ville gøre, at vi reflekterede over det. Det er desværre også noget, man oplever til folketingsvalg, altså at det nogle gange er et meget snævert eller ikke så balanceret panel. Men som jeg lige nævnte det her med SkoleGPT som et eksempel på, er det jo meningen, at det her skal være en mere tryk øvebane, som eleverne bliver klogere af, og ikke at det skal være en præcis pendant til et folketingsvalg, og det synes jeg også at man skal tænke over i både ungdomsorganisationer og i de enkelte politiske partier. Men jeg synes mest, vi skal tænke over ikke at blande os for meget i, hvem man vælger at invitere eller udelukke ude på de enkelte skoler. Og så må man jo tage det i den lokale skolebestyrelse, hvis man som forældre eller lærer er uenig i en skoleleders beslutning.

Kl. 11:00

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Den næste ordfører i rækken er fru Lotte Rod fra Radikale Venstre.

Kl. 11:00

(Ordfører)

Lotte Rod (RV):

Tak for det. Jeg elsker skolevalg. Jeg synes, det er en fed måde, hvorpå man kan få lov til at diskutere med hinanden og prøve af, hvordan det er, og som forhåbentlig kan give unge en følelse af, at det nytter noget at have en holdning, at blande sig og stille sig op og turde sige, hvad man mener. Jeg synes derfor, at ministeren har holdt en meget glimrende tale om alt det, som skolevalget kan.

Jeg synes også, vi har haft en meget stille og rolig debat her i dag. Jeg synes, at ordførerne – på sådan lidt jysk – har prøvet at sige, at selv om vi har ytringsfrihed, kan man jo godt gøre det ordentligt i den måde, man siger det på. Så nu siger jeg tingene ligeud, for jeg synes, der er noget, vi ikke har sagt endnu. Jeg synes, at den flyer, som Dansk Folkepartis Ungdom lavede, er totalt over strengen. Jeg synes, det er uacceptabelt at lave noget materiale, som hænger en bestemt gruppe ud. Og det ville være lige meget, hvem det var. Det ville være lige så galt, hvis der var noget materiale, som hang ordblinde ud, eller som hang folk med briller ud. Altså, der skal ikke være nogen skolebørn, som møder ind, og så ligger der en pjece på deres plads, som virker, som om de ikke er velkomne. Og skoleelevernes formand, der hedder Laura Drachmann Poulsen, udtalte, at hun syntes, den flyer var ekstrem, og at det er vigtigt for hende, at der ikke er nogen elever, som går fra skolevalget med en dårlig oplevelse eller med ondt i maven. Og skoleledernes formand, Claus Hjortdal, sagde, at det er forkert at lave en kampagne for skolebørn, som udpeger en bestemt befolkningsgruppe.

Det bliver jo en absurd debat, vi får, når Dansk Folkeparti så får det til at lyde, som om man ikke må mene, hvad man vil. Altså, jeg mener jo, at demokrati er, at vi deler os efter anskuelse. Det er vigtigt, at alle siger, hvad de mener. Selvfølgelig må Dansk Folkepartis Ungdom sige, præcis hvad de vil. Men man laver ikke en flyer til skolebørn, som hænger en bestemt befolkningsgruppe ud. Det er uacceptabelt.

Så jeg er enig med skolelederne, og jeg er enig med eleverne, og det siger jeg bare, for at der også er nogle i den her debat, som står bag de skoleledere, som har truffet den her beslutning. Skolens virke skal være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati, og det er den ikke, når man laver en flyer, som får en stor gruppe af de elever, der går på skolen, til at føle, at de ikke er velkomne.

Kl. 11:03

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak for talen. Der er et par enkelte korte bemærkninger. Den første er til hr. Mikkel Bjørn, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:03

Mikkel Bjørn (DF):

Der er ingen, der har lavet en flyer, der er rettet mod skoleelever eller andre befolkningsgrupper, som ikke er velkomne. Der er kun blevet lavet en flyer, der retter sig mod kriminelle udlændinge, som var en af skolevalgets anerkendte mærkesager. Det kan jeg så forstå at Radikale ikke mener er okay, men det synes jeg så siger lidt mere om Radikales tilgang til demokrati.

Men når ordføreren siger, at det ikke er okay at lave materiale, der hænger bestemte grupper ud – hvilket jeg sådan set i udgangspunktet er enig i – er jeg nysgerrig på, hvad hun mener om Radikal Ungdoms egen praksis på det område. Eksempelvis har Radikal Ungdom under retsforbeholdsafstemningen i 2015 lavet en kampagne,

der hedder »Hvad får du med et nej? Begejstrede børnelokkere«, altså en kampagne, som jo indirekte hænger tilhængere af retsforbeholdet ud som mennesker, der gerne vil fremme børnelokkeri. Er det noget, som Radikales ordfører synes er inden for skiven?

Kl. 11:03

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 11:03

Lotte Rod (RV):

Jeg synes, at Dansk Folkeparti her forsøger at tale udenom. Der var et reelt problem. Dansk Folkepartis Ungdom lavede en kampagne, som jo ikke bare handlede om kriminelle udlændinge. Jeg går også ind for, at kriminelle udlændinge skal udvises – det gør vi alle sammen – men man laver ikke en flyer med en flybillet til en enkelttur til Mellemøsten, så alle de elever, der har mellemøstlige rødder, når de møder ind og finder sådan en på deres plads, føler at de ikke er velkomne. Det er ikke acceptabelt.

Kl. 11:04

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 11:04

Mikkel Bjørn (DF):

Det er en billet, hvor der meget, meget tydeligt står, at der er tale om kriminelle udlændinge. Og det er efter et langt undervisningsforløb, hvor eleverne har arbejdet meget indgående med de her mærkesager og udmærket ved, at når ungdomspartierne kommer ud og præsenterer mærkesagerne, er det de mærkesager, de har siddet og arbejdet indgående med i ugerne op til skolevalget, som det handler om. Altså, jeg synes ærlig talt, det er at tale ned til de unge mennesker at bilde dem noget ind, og jeg synes også, det er med til at skabe fake news, altså en falsk fortælling, at fortælle de unge mennesker, at de skal føle, at det er rettet mod dem, når det helt åbenlyst ikke er.

Kl. 11:05

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ordføreren.

Kl. 11:05

Lotte Rod (RV):

Jeg tror bare, at jeg citerer formanden for skoleeleverne igen. Laura Drachmann Poulsen sagde: Den flyer er ekstrem, og der er elever, der bliver kede af det; der er ikke nogen elever, der skal gå herfra med en dårlig oplevelse og med ondt i maven.

Kl. 11:05

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Den næste spørger er hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:05

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad fru Lotte Rod egentlig mener skolevalget skal til for. Når vi voksne går til valgurnerne, er det jo for i dyb alvor at sætte en retning for Danmark. Demokrati handler om, at man som enkeltindivid påtager sig en del af ansvaret for et land og på den måde er med til at sige: Det er det her, vi mener er det rigtige.

Jeg havde den oplevelse, at skolevalget var en bestræbelse på, at unge mennesker skulle berede sig på at kunne påtage sig den opgave. Men det har jeg en fornemmelse af at fru Lotte Rod har en anden tilgang til, hvis man ikke må præsentere den skinbarlige virkelighed, som jo er lige uden for skolen og desværre, har vi set nede i Køge, også ganske ofte inden for på skolen, nemlig at

mellemstlig indvandring og afrikansk indvandring har ført til en ekstrem forråelse, hvor børn bliver mishandlet i skolerne, hvor vi lige har set en 13-årig pige oppe i Hjallerup blive voldtaget og dræbt, hvor de fleste forældre ved, hvem det er på gaderne, der chikanerer deres børn hjem – araberbander, der står og venter, dominansvold osv.

Mener fru Lotte Rod simpelt hen, at den virkelighed, som hendes parti selvfølgelig bærer en stor del af ansvaret for, kan man ikke tale med børn om?

Kl. 11:06

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 11:06

Lotte Rod (RV):

Men prøv at høre: Nu gør Dansk Folkeparti det igen. Man prøver at få det til at lyde, som om Dansk Folkeparti er et offer, der ikke må sige det, man gerne vil. Det er overhovedet ikke det, den her debat handler om. Dansk Folkeparti, Dansk Folkepartis Ungdom, er velkommen til at stille sig op til skolevalget og argumentere for det, man mener. Det er jo det, demokratiet er.

Jeg tror grundlæggende på, at vi skal dele os efter anskuelser; vi skal sige, hvad vi mener. Det er åbenlyst, at Radikale Venstre og Dansk Folkeparti mener noget forskelligt, men man skal ikke til skolevalget lægge en flyer på børnenes plads, så der, når de kommer ind, er en stor gruppe børn, som føler, at de bare skal rejse ud til Mellemøsten, fordi det er det, der står på Dansk Folkepartis Ungdoms flyer. Det er ikke i orden.

Kl. 11:07

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Spørgeren.

Kl. 11:07

Morten Messerschmidt (DF):

Det er mig helt ubegribeligt, at fru Lotte Rod betragter børn som sådan nogle pjevser, altså som ikke er i stand til at reflektere og forstå og tage et budskab ind og sætte det ind i en kontekst. Har jeg ikke også hørt et sted, at Radikale Venstre ovenikøbet vil give de her unge mennesker stemmeret? Det harmonerer jo slet ikke med synspunktet om, at de skulle være sådan nogle pjevser, der ikke er i stand til at forholde sig til almindelig politisk kommunikation, der i øvrigt flugter med det, som Radikale Venstre i andre sammenhænge laver, hørte vi fra hr. Mikkel Bjørn tidligere.

Så svar på mit spørgsmål: Hvad er formålet med skolevalget? Er det at udbrede mimosementaliteten eller rent faktisk at berede de unge mennesker på, at verden også er hård?

Kl. 11:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):
Ordføreren.

Kl. 11:08

Lotte Rod (RV):

Men hvem er det, der pjevser her? Altså, i Dansk Folkeparti og Dansk Folkepartis Ungdom kan jo bare argumentere ordentligt for det, I mener. Man behøver ikke at lave en flybillet, som gør, at en lang række elever føler, at de ikke er velkomne. Det er ikke i orden til et skolevalg.

Kl. 11:08

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger, og der er ikke flere ordførere på listen. Så vi går videre, og så giver vi ordet til børne- og undervisningsministeren.

Kl. 11:08

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Tak for ordet. Jeg sidder nede på min plads og tænker på en miniserie fra TV 2, der hedder »Balladen om kolonihaven«. Den handler om nabokonflikter i en nordjysk kolonihaveforening mellem den gamle garde på den ene side, der ønsker pæne haver, socialt samvær over hækken og en dåsebajer i solen, og så de nye unge i kolonihaven; de har ikke travlt med lugejernet, de har ikke tid til at deltage i den fælles arbejdsdag, og de vil egentlig hellere være sammen med børnene end med bagerne. Det skaber konflikt i kolonihaven, mistillid, manglende forståelse, gråd, bristede drømme og nedbrudte fællesskaber.

Jeg voksede ikke selv op i sådan en kolonihave. Jeg voksede op i et almennyttigt boligområde i Aarhus med min bror og min mor, og vi var fattige. Jeg kunne åbne køleskabet. Jeg kunne tydeligt se, om vi var først eller sidst på måneden – det var kartoffelkuren i 1980'erne. Det kan lyde som en frygtelig hård barndom, men sådan oplevede jeg det faktisk ikke. Tværtimod var det en god barndom: en god børnehave, stort kuglerum, fireværelseslejlighed og fastelavn under vaskehuset. Der var Lone, der hjalp mig med bogstaverne i skolen, der var Jørn, der hjalp mig med de fire regnearter, og der var Chris, der stod mellem keglene i al slags vejr og overbeviste mig og de andre spillere om, at vi skulle ende på landsholdet en dag. Jeg havde en avisrute og en læreplads. Det var en god barndom.

Jeg er ligesom hundredtusinder af andre børn i Danmark vokset op med nogle meget stærke velfærdsinstitutioner i et land, hvor familier med overskud løfter børn fra familier med underskud igennem et progressivt skattesystem og frivilligt engagement. Jeg er selv dybt bevidst om, at mit eget liv havde været meget anderledes, hvis jeg var vokset op i et land, hvor man ikke har den samhørighed, og hvor enhver må sejle sin egen sø.

Men noget i Danmark er under forandring, og jeg er sikker på, at mange af os fornemmer det, ikke kun i den nordjyske kolonihave. Der er små tegn i hverdagen. Der var engang, hvor aftenens tv-avis var rammen om en fælles samtale næste dag over madpakkerne, men public service er jo ikke, hvad det har været. Færre abonnerer på avis. I stedet sikrer algoritmer bag sociale medier, at vi hver især præsenteres for en nyhedsdækning, der matcher vores egne interesser og synspunkter. Det kaldes ekkokamre, og det polariserer.

Så taler nogle om salonerne i København, andre taler nedladende om Udkantsdanmark, og vi har sværere og sværere ved at se verden fra de andres perspektiv. I de største byer er der nogle, der har tjent millioner alene på at eje et hus; andre steder i landet står der til salgskilte i indkørslerne. Nogle steder kan den grønne omstilling ikke gå hurtigt nok; andre steder frygter man en CO₂-afgift på landbruget.

Nogle steder står man med integrationen helt tæt inde på kroppen; andre steder er kulturmødet stadig en eksotisk og akademisk diskussion.

For nogle måneder siden kontaktede en bekymret borger Syd- og Sønderjyllands Politi. Han havde set en gruppe udlændinge på landevejen og blev mindet om, dengang de syriske flygtninge gik på motorvejen. Var asylkrisen startet igen? Politiet sendte hurtigt en hundepatrulje og konstaterede, at det blot var en skoleklasse fra Københavns Nordvestkvarter; de var faret vild på Vesterhavsvvej.

Se, skolebørnene vokser jo alle sammen op i Danmark, men hvilken del af Danmark? Det er snart 100 år siden, at Mads Skjern kom til Korsbæk. Vi skal ikke skrue tiden tilbage; alting var *ikke* bedre i gamle dage. Men vi skal være opmærksomme på de sprækker, der viser sig i samfundet, og passe på, at de ikke udvikler sig til kløfter. Vi skal ikke ende som i Trumps USA, det brexitsplittede England, gadekampenes Frankrig eller kolonihaveforeningen i Aalborg Øst. Det er steder med splittelse, mistillid, mistillid til institutioner og til hinanden. Det er folk, der taler forbi hinanden, det er politik, der

handler om at vinde over de andre. Og det er en offentlighed, der er præget af polariserende medier og kulturliv. Når sprækker bliver til kløfter, mister vi helt forståelsen for, hvordan de andre lever, og så mister vi også fornemmelsen for, hvad de mener, når de siger noget, og det er farligt for folkestyret.

Jeg læste for nylig, at mere end halvdelen af befolkningen har fået mindre tillid til samfundsberende institutioner. I sådan et samfund kan populisme og splittelse hurtigt ødelægge den tillid, som det har taget generationer før os at bygge op. Og igen vil jeg sige: Vi skal ikke blive nostalgiske; Korsbæk er væk, heldigvis. Vi skal passe på med at romantisere fortiden. Det handler om at se fremad og omhyggeligt at overveje, hvordan vi bygger et moderne fællesskab i Danmark i en tid, hvor der er migration, sociale medier, generationskløfter og digitalisering.

Jeg tror selv, at foreningslivet har meget at byde på, at kunst og kultur har meget at byde på, og at public service har meget at byde på, men jeg tror ikke, at der er noget, der har større betydning end folkeskolen. Ingen anden samfundsinstitution har så stort et potentiale for at skabe et fælles grundlag for befolkningen, altså et sted, hvorfra den fælles samtale kan starte. Jeg troede i mange år selv, at det hed folkeskolen, fordi det var en skole for folket. Det var først sent, at jeg opdagede, at begrebet egentlig har en dobbeltbetydning: Det er ikke kun folkets skole; det er også den skole, der skaber folket. Det enkelte barn dannes, når læreren træder ind i lokalet, men det gør befolkningen jo også.

I middelalderen var det kirken, der holdt skole med katekismus og fadervor. Børnene skulle opdrages som et kristent folk under Gud og konge. Så tabte vi nogle krige til preusserne, og så skulle skolen indad vinde, hvad militæret havde tabt. Så fik vi retstævning, danmarkshistorie, højskolesangbog, Grundtvig og dansk sprog i stedet for latin. Nu skulle børnene opdrages som danskere i en ny nationalstat.

Kl. 11:14

Det gik fint, lige indtil tyskerne startede endnu en verdenskrig, der endte i holocaust. »Aldrig igen«, sagde man bagefter og besluttede, at nu skulle skolen opdrage børnene som demokrater, og en af de fremmeste fortalere for det var Hal Koch, som SF's ordfører nævnte i sin tale. Så smed man spanskrøret væk og mødte børnene som selvstændige borgere med elevråd og kage i klassens time, og det gik fint, indtil jeg selv kom i 4. klasse i starten af 1990'erne og der pludselig landede en international undersøgelse, som sagde, at vi var rigtig gode til at sidde i rundkreds, men at vi ikke var bedre til at læse, skrive og regne end vores jævnaldrende i eksotiske lande langt væk.

Så begyndte vi derfra at måle og veje, hvad børnene havde lært, og så handlede det hverken om at opdrage børnene som kristne, som danskere eller som demokrater. Nu var det vigtigste, at vi blev klogere end kineserne, og sådan har det nok været lige siden. Nogle har kritisk kaldt det for konkurrencestatens skole. Men uanset tidens pædagogiske og ideologiske modeluner er det først og fremmest folkeskolen: Det er en skole for folket, der skaber folket.

Jeg er trods kritik, bøl og ballade grundlæggende optimist på folkeskolens vegne, for hvert år til august træder der en ny årgang ind over dørtrinnet, og så møder de H.C. Andersen, måske Newton, modstandsbevægelsen, primtal – jeg elsker primtal – og hvert år til juni træder der en ny generation ud over dørtrinnet og ud i den danske kolonihave, fortrolig med dansk kultur og med forståelse for andre lande og kulturer og for menneskets samspil med naturen, som der så smukt står i formålsparagraffen. Et folk, der på den her måde opdrages med respekt for demokrati og videnskab og med nysgerrighed og forståelse for andre, ender ikke i splittelse. Det er sådan en kolonihave, der kan holde sammen. Så jeg er optimist, men fordi tendenserne i tiden har en tendens til at splitte os, er der behov for at besinde sig mere på det, som samler os.

Når jeg i dag har valgt at tage udgangspunkt i en tv-serie om kolonihaven, er det, fordi jeg mener, at det er nødvendigt at flyve lidt op i helikopteren og huske folkeskolens centrale rolle i at samle os og dens mulighed for at bygge bro over de sprækker, der ellers risikerer at udvikle sig til kløfter i samfundet. Det handler alt sammen om at realisere, hvad det er, der står i formålsparagraffen, ikke kun for skolens skyld, men for samfundets skyld, i erkendelse af at selv om vi lever i et land med 2.500 broer, lever vi også i en tid, hvor der er behov for at bygge flere. Vi lever i en tid, hvor det vigtigste ikke mere er at være klogere end kineserne; det vigtigste er at være nysgerrig på naturen, på videnskaben og på hinanden og at være solidt rodfæstet i sin egen kultur som forudsætning for at kunne forstå de andre.

Det kan man holde meget lange taler om. Det er det, jeg er i gang med. Man kan også sige det lidt kortere. Man kan bare forklare, hvem der betaler prisen, hvis fællesskaberne braser sammen; hvis fodboldklubben pakker keglene væk og lukker ned, fordi ingen vil være frivillige trænere; hvis halvdelen af et lokalområde giver op over for folkeskolen og i stedet for vælger den private; eller hvis det almennyttige boligområde udvikler sig til et udsat boligområde.

Jeg ved godt, hvem der taber. Det gør de børn, der vokser op i en forstad med tomme køleskabe. Det er derfor, jeg ønsker en styrkelse af folkeskolen, og det er en af årsagerne til, at skolevalget er så godt, så vigtigt og så afgørende. Jeg er så glad for, at det er blevet en del af den danske folkeskoles årshjul, og skolevalget har min varmeste opbakning som et sted, hvor meningene brydes, og et sted, hvor vi lærer at forstå hinanden og se på et emne fra de andres synspunkt – fra det punkt, hvorfra de ser. Derfor er jeg også glad for, at vi i dag har brugt tid på at diskutere skolevalget. Det synes jeg faktisk fortjener en debat i Folketingssalen. Tak for ordet.

Kl. 11:17

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er en enkelt kort bemærkning fra hr. Morten Messerschmidt, Dansk Folkeparti.

Kl. 11:17

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg holdt de fleste af min barndoms sommerferier i kolonihaver og havde en fest, netop fordi man jo der knyttede et umiddelbart bånd med både andre familier og ens egen familie, fordi der var noget, som ikke var påtaget, der bare holdt os sammen – en fælles forståelse af, at det var det her, vi var rundet af. Der er jo sket ganske meget på de 30-40 år, og ministeren er inde på noget af det. Desværre må jeg sige, at jeg ikke tror, at de i øvrigt gode takter, som han slår an i forhold til folkeskolen, kan gøre det alene.

Jeg var forleden dag inde for bare for sjov at se på, hvad man, hvis man gerne vil søge kulturstøtte i det her land, så egentlig skal gøre, og jeg vil sige, at hvis man ikke er sådan fuldstændig tunet ind på woke identitetspolitik og alt det her med kønshaløj osv., altså stort set er medlem af Radikale Venstre, så er det godt nok svært at få lov til at lave offentligt finansieret kunst i Danmark. Jeg talte i går med nogle studerende fra det københavnske universitetsmiljø, som kunne fortælle mig om, hvordan det her wokenonsens fuldstændig har inficeret universiteterne i sådan et forsøg på at hjernevaske de unge akademikere, ligesom man jo op igennem 1960'erne og 1970'erne havde det med kommunisterne i folkeskolen osv.

Så jeg tror, man skal gribe det meget bredere an, og det vil jeg gerne høre ministerens overvejelse om.

Kl. 11:19

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 11:19

Kl. 11:22

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Nu er jeg ikke kulturminister, men jeg tror godt, man kan lave offentligt finansieret kunst uden at være medlem af Radikale Venstre i Danmark. Men det betyder ikke, at det, som ligger inde bag ved hr. Morten Messerschmidts tanker, ikke også er noget, der appellerer til mig. Det vil jeg godt sige.

Når jeg appellerer til nysgerrighed som den vigtigste ressource i en tid, hvor der er kløfter og splittelse, ikke bare i Danmark, men også i mange andre vestlige samfund, på grund af migration, digitalisering og generationskløfter, så er det for mig også vigtigt, at de ekkokamre, der er skabt, ikke blot i mediedækningen, men jo også i nogle af de akademiske kredse, bliver udfordret. Et af de steder, hvor vi kan gøre det, et af de steder, hvor videnskaben skal præsenteres, og hvor synspunkter skal præsenteres, er jo i folkeskolen, hvor trods alt 80 pct. af landets børn går. Det er et unikt sted i forhold til at bygge en befolkning op, der er i stand til at modstå et pres og en splittelse, som ikke kun kommer udefra, men som også kommer inde fra vores eget samfund.

Kl. 11:20

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Spørgeren.

Kl. 11:20

Morten Messerschmidt (DF):

Det synspunkt deler jeg. Det kan bare ikke stå alene. Regeringen er nødt til at tænke det ind, også i sin kulturpolitik, i sin universitetspolitik og i sin mediepolitik. 80 pct. af landets journalister stemmer til venstre for midten. Altså, det er jo en fuldstændig anden afskalning af virkeligheden, man får, når man læser de etablerede medier. Ja, det kan godt være, at Radikale Venstre er et lille parti blandt befolkningen som sådan, men blandt universitetsfolk, skolelærere og gymnasielærere er det jo et gigaparti, og det betyder jo også bare, at det er en åndelig degenerering af hele den danske befolkning og den fortælling, som ministeren repræsenterer.

Kl. 11:20

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Ministeren.

Kl. 11:20

Børne- og undervisningsministeren (Mattias Tesfaye):

Jeg er enig i, at folkeskolepolitikken ikke kan stå alene, og nu citerer man jo normalt ikke fra forhandlingsforløb, men jeg kan sige, at Dansk Folkepartis undervisningsordfører og i øvrigt andre partiers undervisningsordførere i de igangværende folkeskoleforhandlinger har været meget optagede af historiefaget, og det har jeg gået og tænkt lidt over. For havde vi siddet i de forhandlinger for 20 år siden, havde det været de naturvidenskabelige fag. Det var dengang, STEM-fagene var kommet ind i uddannelsespolitikken, og det er jo meget betegnende for den tid, vi lever i, at de humanistiske fag – kristendom, historie og sprogfagene – vinder frem. Jeg tror, det er et udtryk for, at jo mere det blæser omkring en, jo stærkere rødder skal man have.

Derfor kan jeg jo også se – igen uden at jeg vil lække fra de igangværende forhandlingsforløb – at historie som fag træder frem i bussen, og det sker jo så altid på bekostning af noget andet. Og jeg er nok også selv overbevist om, at det er nødvendigt i en tid, hvor der er behov for at slå stærkere rødder, fordi forudsætningen for at kunne forstå andre og andet er, at man forstår sig selv.

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ministeren. Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Så giver jeg ordet til ordføreren for forespørgerne, hr. Mikkel Bjørn, fra Dansk Folkeparti.

Kl. 11:22

(Ordfører for forespørgerne)

Mikkel Bjørn (DF):

Jeg skal gøre det relativt kort. Jeg vil sige tak til ordførerne for en, synes jeg, god og interessant debat, men også en debat, der blev noget absurd, særlig hen mod slutningen. Altså at høre Enhedslistens ordfører sige, at hun synes, det er helt legitimt, at skolerne udelukker Dansk Folkeparti eller andre borgerlige partier fra at deltage i skolevalget, og anklage en ung, 16-årig pige, der dengang til skolevalget ikke debatterede andet end cigaretafgifter og kortere skoledage, for at være nynazist, er fuldstændig skingrende vanvittigt. Og det er i virkeligheden udtryk for det demokratiske skred, som foregår visse steder i vores samfund, og det er det, vi er bekymrede over, og det er det, der er årsag til, at vi har indkaldt til forespørgselsdebat i dag om skolevalgets afvikling.

Men tak til de andre ordførere for, synes jeg, nogenlunde fornuftige bemærkninger. Vi håber selvfølgelig, at skolevalget fremadrettet bliver afviklet på en måde, hvor andre borgerlige partier og Dansk Folkeparti kan komme til orde med vores demokratisk legitime synspunkter, og at det selvfølgelig generelt foregår på ordentlig og demokratisk vis, hvor eleverne trænes i at have en samtale og udfordres af kritiske idéer, som de ikke nødvendigvis deler. Tak for ordet.

Kl. 11:23

Den fg. formand (Birgitte Vind):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Afstemningen om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt først finde sted tirsdag den 19. marts 2024.

Kl. 11:23

Meddelelser fra formanden**Den fg. formand (Birgitte Vind):**

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 19. marts 2024, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 11:24).